

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy órára 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 28 korona.
Egy órára 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

6-hasábos petit sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 18 fillér.
Bélyegdíj külön 60 fillér.
Nyilvántartás 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1900.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Stauber József.

Péntek, május 25.

Mai számunk több közleményei:

Vezérezik: Drága pénz és olcsó emberélet.

Aggodalom a termésért.

A waggonyári dalkör zászlószentelési ünnepe.

József főherceg a Polyklinikán.

Választási mozgalmak az izraelita hitközségben.

Hirsch báróné hagyatéka.

A trónörökös házassága.

Polémia — sürgönyileg.

Ferenx Ferdinánd vadászaton.

Magyar atléták győzelme Bécsben.

Tárca: Boldizsár grófné. Irta: Vértesi A.

Drága pénz és olcsó emberélet.

Arad, május 24.

Akiknek a véres krónikákban kedvük telik: mostanában valósággal tobzódhatnak a lapok hasábjain. Még a melyik lap nem is keresi, hogy olvasói idegeit minél rémesebb olvasmányokkal borzolja föl, hanem csak egyszerűen beszámol a napi életről: még annak a lapjai is ugyszólván csepegnek a vértől. Napról-napra egy-egy hajmeresztő büntett tárul föl a közönség előtt: nap-nap után egy-egy véreskező gonosztevő kerül az igazságszolgáltatás sorompója elé. Emberek, akik öltek, gyilkoltak és miért? Nagy és nemes indulattól, szenvedélytől vezetett? A szerelemért, a becsületért? Korántsem. Pénzért ölnek mai napság az emberek, nagy és kicsiny pénzért, az ezrektől le egészen

nehány hitvány koronáig. Mert igen drága ma a pénz és igen olcsó az emberélet.

Föltünik előttem két alak az életből. A dolyfős, tékozló földesur, aki a maga vagyonának már a nyakára lépett és azt akarta, hogy az öcsce vagyona is reá szálljon. S ezért embertelen, hideg kegyetlenséggel eltétette szegény fiut láb alól.

Borzalmas, élő dokumentuma ő ennek a mai társadalomnak, amely fenekéig meg van romolva. És ennek a romlottságnak mind a pénz az oka. A felsőbb osztályokban, ahol nem gyötri az embereket a mindennapi kenyér gondja: a fényűzés, a henczegés, az élvezetek vágyától ösztökélve örült hajszát indítanak a pénz után, mindenféle tilos és nyaktörő utakon. Az inkompatibilis képviselő és a testvérgyilkos földesur mind ennek a hajszának az alakjai, egy-egy hang mind a kettő a skálában, mely a társadalom züllöttségét zugja felénk. Mindenféle fortélyra vetemednek az emberek, csak hogy minél több pénzt tudjanak összeharócsolni; s nemcsak az inkompatibilitástól, vagy a szédeltől, csalástól, de ime: még a testvérgyilkosságtól sem riadnak már vissza! Az *uri bűnök* sorozata káprázatos változatosságot tár elénk.

S talán vigasztalóbb a kép az alsóbb néprétegeknél? Ahol az embereknek küzdeni kell a megélhetésért, a házbérért, az adóért, a betevő falatért? Itt nem a fényűzés vágya hajítja az embereket, bár az igények már e körben is túlnőttek az egy-

szerü megélhetés határain. A pénzért, a fillérekért való küzdelem itt rettenetes és szörnyű bűnökre viszi áldozatait. Hazudik, csal a paraszt egy pár fillérért, mert hiszen oly nehezen, oly keservesen tudja kieroszakolni a sors kezéből a kenyerét! És nagyobb, véres bűnökre is vetemedik: gyujtogatásra, gyilkosságra, nem kimélve az idegennek, a jóbarátnak, a családjának életét. És az alsóbb néposztályok lelki romlottságát mi sem bizonyítja jobban, mint hogy eszük a bűnök elkövetésében már mennyire kiélesedett. A „műveltség“ ez a neme ijesztőn terjed a népben, az istenadta népben, melynek tisztaságáról oly szép mesék olvashatók a türelmes papíron . . .

Nem akarunk most elmélkedni arról, hogy mely társadalmi osztály bűne menthetőbb: a fényűző uraké vagy a megélhetésért küzdő szegényeké? Csak rá akarunk mutatni arra a szomorú bizonyosságra, hogy egy tetejétől fenekéig romlott társadalom közepében élünk, hináron járunk, mocsári levegő kigőzölgését szívjuk, szürke, vigasztalan eget látunk. S nem látjuk a segítséget, a megváltót, aki ezt a mocsarat ki tudná száritani és egészséges virágzást tudna teremteni a helyén. A hit, a vallás kiveszett az emberek lelkéből, ami a bűnök kísértése ellen mégis fölvertezte, s helyébe nem lépett a bölcsészek, szabad gondolkozók által prédikált ama tiszta erkölcsi felfogás, ami nem a tulvilági jutalom fejében indítja az em-

TÁRCA.

Boldizsár grófné.

Irta: Vértesi Arnold.

A bodófalvi vén kastélyba már harmadszor jött Budapestről az a híres építész, a kit az arisztokrácia különösen kegyelt. Az ő zseniális tervei szerint épült a legtöbb főúri kastély az utóbbi időben. Boldizsár grófné ragaszkodott ahhoz, hogy az ő bodófalvi kastélyukat is ezzel a híres szakemberrel csináltassák.

A grófnak mindegy volt. Csak arra figyelmeztette a grófnét, hogy azt az urat nem lehet annyiszor idefárasztani Budapestről. Már három tervet készített s a grófné még mindig szeszélyeskedik, mindig mást akar. Most is már itt van egy hete s a grófnének minden nap van valami kívánsága, ezt így szeretné, amazit meg úgy szeretné.

Egyszer végre jó lesz már megállapodni. Mert noha uri módon megfizetik ennek az embernek a fáradságát, nem lehet tudni, mikor unja meg ezt a herce-hurcát. Mai nap az efféle emberek nagyon érzékenyek szoktak lenni igaz, hogy most még igen udvarias, készségesen teljesíti a grófnének minden szeszélyét s már egy hét óta rajzol itt a kastélyban.

Legtöbb baj a kápolnával van, annak nem találják helyét. A grófné szeretné, ha közel lenne az ő lakosztályához, hogy a szobájából egyenesen átmehetne. Ő méltósága nagyon

buzgó, nagyon vallásos, két izben zarándokolt már Lourdesba is, és minden hónapban megszokott gyónni.

A gróf csipkedi érte.

— Magának sok leimádkozni valója lehet. Am a grófnét nem zavarja holmi gunyos megjegyzés. A kápolnán tovább tervezgetnek a fővárosi építésszel, tanácskoznak, próbálgatják így is, úgy is. A híres ember kifogyhatatlan türelemmel rajzolgat. Olyan fiatal, gavallér módú ember a szép asszonynak, hogy is ne tenné meg?

Egyszer aztán ennek a sok tanácskozásnak hirtelen vége szakadt. A grófnéval valami különös baieset történt. A karját fájlalta, nagyon meg van dagadva, orvost kell hivatni.

Ha a grófnak egyében is járt volna az az esze, mint azon a szarvasbakon, melyet már napok óta hajhászott az erdőn, de sohasem bírt lövésre kapni, hát észrevehette volna már előbb, hogy a grófnének fája jobb karja, s alig bírja megmozdítani. Néha szinte bele-sáppad s összeharapja ajkait, hogy föl ne szisz-szenjen.

Az orvos, mikor megnézte, nagyon elkomolyodott. A grófnének nem szólt semmit, de a grófnak négy szemközt megmondta:

— Igen nagy a baj, méltóságos uram!

A grófnak azonban tán még akkor is a szarvasbakon járt az esze, mert csak úgy könynyedén fogta föl a dolgot

— Nagy baj? Hogy-hogy?

— Ugy, hogy a baj veszedelmesen el lett

hanyagolva, feletlen az orvos és cseppet sem igyekezett türtőztetni haragját. Meg sem foghatom, hogy nem hívtak előbb. A seb már üszkösödésbe ment át.

A gróf ámulva hallgatta. A seb? Hiszen a grófné csak egy kis pattanásról beszélt. — Üszkösödésbe ment át? Még akkor sem értette egészen. Csak mikor az orvos arról beszélt, hogy a helyzet szerfölött aggasztó s alighanem amputáció válik szükségessé, akkor riadt föl megrémülve a gróf:

— Le akarják vágni feleségemnek a karját?

— Félek, hogy a méltóságos grófné más-kép meg nem menthető, — szolt az orvos.

A gróf homlokán veritékcseppek gyöngyöztek az aggodalomtól. Szerette a feleségét, ám-bár mint afféle Nimród eddig többet járt az erdei vadak után, mint a felesége körül. Most egyszerre agyának minden idege a féltett szép asszonyért remegett.

— De hogy lehet az, — töprengett ebben a lázas remegésben, — hogy kis pattanás ilyen szörnyű veszedelmet hozhat.

— A legkisebb ok elég arra, — felelt az orvos komolyan. — Egyébként nem is pattanás. A grófbé megszurta magát valahol. Talán véletlenül belekönyökölt valami szögbe. Eleinte nem is ügyel rá. Olyan jelentéktelen kis szúrás. Valami szög lehetett. Valami kis szög. Olyan haszontalanság, olyan semmi. De a szög bizonyára rozsdás volt, vérmérgezés történt . . .

Az orvos tovább magyarázza, de a gróf alig értett belőle egyebet, csak azt, hogy az ő

bert a jóra, hanem csak magáért a jó kedvéért, a felebaráti szeretetért, a lélek nyugalmaért: földön való üdvösségeért. — Hitet nem találunk és erkölcsi tisztaságot sem látunk. Hanem látunk egy bűnös élvezetekbe és bűnös megélhetési küzdelmekbe merült társadalmat, amiben minden olcsó már: a szerelem, a barátság, a hitvesi hűség, a becsület, az egészség, az élet; csak egy a legdrágább, amért hazudnak, szédelegnek, lopnak, csálnak, gyilkolnak: a piszkos, a véres pénz! (*)

TÁVIRATOK.

A transzváli háboru.

London, május 24. (Saj. tud. táv.) Egy pretoriai távirat szerint az egyesült bur seregek Johannsburgot a végsőig megvédeni készülnek.

London, május 24. (Saját tud. táv.) Bur forrásból eredő távirat jelenti: Nbtu mellett a burok az angolokkal összeütköztek. A harcz a burok javára dőlt el s a csatatéren nyolcz angol halott maradt, míg a sebesültek száma az angolok részéről tizenhárom.

Aggodalom a termésért.

Arad, május 24.

A legutóbbi hetek kedvezőtlen időjárása igen kellemetlen hangulatot keltett ország-szerte s általában olyan felfogás mutatkozik széles körökben, a mely pesszimisztikus várakozással néz az ezidei termés eredménye elé. Egyes részről meg éppen olyan véleményeket is hallani, mintha az ország termése már is veszendőbe ment volna, illetőleg mintha már bevégzett dolognak látszanék a kedvezőtlen termés-eredmény bizonyos bekövetkezése.

Mindenki tudja Magyarországon, nincs tehát szükség itt a részletesebb fejtegetésére annak, hogy mit jelent nálunk a termés sikere nemcsak a mezőgazdaságra, hanem az egész közgazdaságra, sőt ugyiszólván közéletünk minden ágára nézve. Tudjuk jól, hogy ettől függ s ez után igazodik az ország minden tényezője egy egész esztendő tartamán belül, teljesen érthető és természetesen tehát az az izgalom,

a melylyel a kedvezőtlen természetviszonyokról szóló híreket az ország valamennyi részében, a lakosság minden rétegében s a társadalom összes osztályaiban tárgyalták. És kétségkívül nem felesleges, hogy mi is foglalkozzunk ezen a helyen ezzel az ügyvel, mely mindannyiunkat oly igen közelről érdekel.

Hogy a magyar föld természeti, geologiai és földrajzi viszonyai következtében melyik időszaknak van meg a mérvadó befolyása a termés miként való sikerére, azt úgy a gyakorlati, mint a tudományos vizsgálat már régen egybehangzóan megállapította. Az őszi vetéseket a téli-ido, a tavasziakat pedig a márczius-április meggyökerezési a földben s éppen hogy kikelti, életképességüket megadja, szóval: dönt a lét vagy nem lét kérdésében. Ezeknek az időszakoknak tehát csak éppen arra van befolyásuk, hogy a magot előreviszik a fejlődésben addig, a míg csiráját a föld felszínére hozza, ám hogy milyen legyen a hozama, illetőleg a kikelt mag milyen termést nyújtson: erre nézve csak a későbbi időszakok viszonyai lehetnek befolyással s döntő hatással.

A májusi hónap: Magyarországon ez tereli a gabonanövényzet fejlődését a választó-utra, ez adja meg a növényzetnek azt az erőt, a melyből a legjobb gyümölcs származhat, ez fejleszti ki azt a képességét, a mely a későbbi eredmény alapjául szolgálhat. Azonban még a május hónap sem dönt véglegesen a termés sorsára nézve, mert a májusi fejlődés nyomán még éppugy bekövetkezhet a teljes visszamaradás, mint a tökéletes siker. Csak május utolja és június első fele, de általában június hónapja mondja ki az utolsó szót ebben az irányban, úgy, hogy méltán lehet mondani: júniustól függ minden, nem érve ezzel természetesen azt, hogy bármily kedvezőtlen előzmények után a június hónap viszonyai mindent helyre üthetnének, avagy a fordított irányban hasonló befolyással lehetnének a végső eredményre.

Az eddigi időjárás kétségkívül nem vált hasznára a növényzetnek. Abban a stádiumban, a melybeu Magyarországon a gabonane-műek május hónap folyamán fejlődnek, tulajdonképpen melegebb napokra s bőséges, de enyhe csapadéokra van szükség. A hűvös eső s

a hideg időjárás csak ártalmára lehet a növényzetnek, már pedig — hiszen alaposan tapasztaltuk az elmúlt hetekben — ez idén csupán az utóbbiakból volt részünk. Hát semmiképpen sem mondható ez a dolog hasznosnak és valami igen biztatónak a termés leendő eredménye szempontjából, ámde sok esetet tudunk viszont arra, hogy hasonló előzmények után a kedvező júniusi időjárás teljesen lábra állította, erőkhöz juttatta s így jó végeredményhez vitte a gabonanövényzetet.

Miért ne lehetne ez idén is hasonló eset? Persze, a természetet nem lehet előre meghatározott utvonatra kényszeríteni s így a viszonyok jobbrafordulása éppen csak reménység gyanánt áll előttünk, melyre a mai, verőfényes, urnapi nap már biztat egy keveset. Egyrészt tisztába jöve azzal, hogy egyelőre nincsen alapos ok a komoly aggodalomra s még kevésbé a jó eredmény lehetőségének kétségbevonására, másrészt remélve a május hátralevő napjainak s főként június hónapnak a vetésekre nézve kedvező lefolyását: várjuk nyugodtan a bekövetkezendőket s bizzuk magunkat a természet kegyére, annál is inkább, mert ezen a téren emberi erőnkkel a természet alakulásait feltartóztatni, elősegíteni, módosítani, avagy valamely nekünk tetsző irányba terelni amugy sem bírjuk.

Kétségbeesés és a jövő sötétje festése, a magunk nyugtalanítása és alaptalan izgatása: mindez hiábavaló s haszontalan dolog, a melyre se ok, se szükség nincsen, a melyet tehát feltétlen mellőznünk legokosabb dolog. S mivel pedig ez idő szerint egyebet úgy sem tehetünk, hát csak tegyük ezt a legokosabbat.

A waggongyári dalkör zászlószentelési ünnepe.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 24.

Ma avatta fel remek új zászlóját az aradi waggongyári magyar dalkör. Pompás idő kedvezett az ünnepélynek, a mely kitünően sikerült és sokáig emlékezetükben marad azoknak, kik benne részt vettek.

Arad egész közönsége jelen volt az új zászló felavatásán, hogy ezzel is kifejezze azt

szép feleségének le kell vágni a karját. Mint az örült, úgy járt föl-alá a szobában, két kezét halántékára szorítva.

Azalatt az orvos följegyezte annak a jeles operateurnek a címét, a kit Budapestről el kell nozanni.

— Ha sürgönyöz neki a gróf ur, estére itt lehet a vonattal. Én most haza megyek a betegekhez, de estére én is itt leszek. Hét óraker eljöhök értem a kocsi.

Csak egy ugrás volt a szomszéd falu, a hol az orvos lakott, félóra alatt itt lehetett. Nyolczkor érkezik meg a vonat, akkor hát már ő itt lesz, mikor a budapesti híres kolléga megjön.

A gróf a fejével intett. Igen, igen, úgy lesz, a hogy tetszett mondani. Aztán fájdalomtól megtörve támoalgott be a nejéhez.

Hogyan készítse elő szegényt arra a rettenetes csapásra, mely fenyegeti? Vagy ne szóljon neki, majd csak este, mikor a budapesti orvos megérkezik?

A grófné szerfölött izgatottan, aggódva és elgyötörve feküdt a diványon. Láz rázta gyöngé testét. A gróf odaült melléje, de nem tudta, mit mondjon. Csak nézte s a mint így nézte, ilyen fiatalon, kipirult arczzal, nem hihette, hogy olyan szörnyű katasztrófa fenyegetné. Talán csak az ő öreg falusi orvosuknak a rémlátása az egész.

— Hát hol szurhattad meg magad, édes? — kérdezte a gróf.

— Nem szurtam meg magamat, egy pattanás volt, — felelt a grófné.

A gróf megütödvé emelte föl fejét:

— Miért mondd, hogy pattanás?

— Mert az.

— De hiszen az orvos azt mondja, hogy szurás.

A grófné elfordította fejét, de a gróf észrevette a láztól kipirult arczon is, hogy még mélyebben elpirult, mialatt nyögve, mint a ki meguntta ezt a faggatást, szólt:

— Az orvos nem tudja. Miért mondanám, hogy pattanás, ha pattanás.

A gróf azonban már akkor gyanakodva szögezte rá szemét. Ez a makacs tagadás, melynek okát nem lehet megérteni, gyanut ébresztett benne.

— Az orvos azt mondja, valami kis szögtől eredhetett a szurás. . . . Miért ne rezzensz úgy meg?

— Nem rezzentem meg, — mentegetőzött a grófné. — Miért rezzentem volna meg?

Ámde szemében ott volt az ijedtség. A gróf nagyon jól látta. A Nimródban fölébredt az erdőket járó szilaj, vad ember. Nyersen támadt a nőre.

— Igazat szólj. Micsoda szög volt az?

— Egy rajzszög. — hebegte a megrettent grófné. — No hát egy rajzszög. . . . Miért nézsz olyan borzasztóan rám?

Kocsirobogás hallatszott be az udvarról. A gróf kitekintett az ablakon, éppen akkor indult el a kocsi a budapesti építésznel, a ki már a reggelinél elbucszott a gróftól.

Abban a pillanatban megragadta a gróf feleségének fájós karját:

— Megcsaltál, nyomorult asszony!

A grófné fölajdult s a nagy fájdalomtól felig ájultan roskadt vissza a divánra.

— Szólj, — ordított a férje s újra megragadta.

— Irgalmazz, — gyöngött az asszony.

A gróf eleresztette. Már nem dühöngött a felbőszült férj, uralkodni is tudott magán. Összefonta karjait s kegyetlen nyugalommal szólt:

— Meg fogsz bünhödni érte. Az orvos azt mondta: le kell vágni a karodat, más mentsegi nincs.

— Oh istenem, istenem! — jajgatott kétségbeesetten a grófné.

— Ne emlegesd az istent, nincs az égnek semmi köze hozzád, csak a pokolnak. Azt a szép karodat többől levágják. Avval nem lesz többé senkit.

— Nem, nem, — sikoltott a grófné — inkább hagyjanak, hadd haljak meg. Inkább, inkább!

A gróf kiment anélkül, hogy felelt volna. A sürgönyt azonban nem küldte el Budapestre, sem a házi orvosukért, nem küldött kocsit, csak másnap délfelé.

— A grófné nem engedi, hogy amputálják a karját, — mondta, mikor az öreg házi orvos megjött.

— De az isten szerelméért, nincs más segítség, — sopánkodott az öreg orvos. — Rá kell beszélni a méltóságos grófnét. Es ha méltóságod nem sürgönyöz még ma az ope-

a meleg érdeklődést, melylyel a hazafias érzelmi, derék dalkör iránt viseltetik. A szegbeverések alkalmával elhangzott lelkesítő jelszavak hassanak buzditólag jövő munkásságában is a dalkörnek és kövesse szakadatlanul, kitartással azt a helyes irányt, a melyet ösvényül választott magának és a melyen halad megalakulása óta.

A zászlószentelésről s az ezzel kapcsolatos ünnepekről a következő tudósítást adjuk:

Felvonulás a templomba.

Reggel 9 órára volt kitűzve a gyülekezés. A városligetben csoportosult az óriási tömeg s annak hosszu útján bontakozott ki a felavatásban részt vevő egyesületekkel együtt, hogy a templomhoz vonuljon.

Kevéssel 9 óra után érkezett meg a bájos zászlóanya, Ramor Lajosné urnő, kivágott égszinkék selyemruhában. A zenekar tuszt húzott, a közönség élénken és zajosan éljenzett.

Erre megkezdődött a sorakozás. A menetet karszalagos, frakkos rendezők előzték meg, a kik kocsin hajtottak előre a felvonulás útjában.

A menet élén haladt a waggongyári tűzoltó-zenekar, lelkes indulókat fuva. Utánuk jöttek a kis koszorusleányok vagy harminczan. Rendkívül bájos képet nyújtott a sok apró gyermek, valamennyien fehér ruhában, kék szalagokkal ékesítve és csokorral a kezükben. A kicsik büszkén, fáradhatatlanul tették meg a hosszu utat s kedvesesen mosolyogtak arra a nagy közönségre, mely az Andrássy-tér makadam-utját élő falként szegélyezte.

Most jött a koszorus-kisasszonyok véget érni nem akaró sora. Negyvennyolczan voltak, negyvennyolcz fiatal waggongyári munkás karján. Fehérbe voltak öltözve valamennyien, fehérvirágos csokrokkal. A szép koszorus lányok névsora a következő:

Bihacsi Mariska, Biró Gizella, Zoller Mária, Csöte Mariska, Deák Teréz, Deák Ilonka, Dochnál Juliska, Erdélyi Ilonka, Fritz Ilonka, Garai Margit, Gyelsner Róza, Hubert Juliska (Mikalaka), Indra Mariska, Johun Etelka (Uj-Arad), Kalhoffer Vilma, Krulz Jozephin, Korecsnik Katicza, Kulin Etelka, Nikits Mariska, Lukács Boriska, Fehotérki Terez (B-Csaba), Lázár Berta, Merffi Róza, Nándor Margit, Német Juliska, Pománek Vilma, Popovics Livia, Rieger Katicza, Sándor Eszti, Sándor Mariska, Schäffer Etelka (Uj-Arad), Szányi Mariska, Szabó Juliska, Szónyi Józsa, Tauzer Etelka, Tanáski Ma-

riska, Tarnóczy Mariska, Thiesz Ella, Téger Margit, Tumó Ilonka, Oszterman Gizella, Oszterman Annuska, Varga Irén, Vanyek Paula, Valcsek Róza, Való Jusztia.

A koszorus leányok után jött Jankovits György négy lovas hintója, mely a virágtól alig látszott. Az egész kocszi pompásan összeállított koszorukkal volt ékesítve, a kerekek pedig buzavirágokkal eltakarva. Még az ülés is csupa virág volt, a lószerszámon és az ostonon fehér-kék szalagok. Ebben a kocsiiban ült a zászló anya, Ramor Lajosné urnő Joób Gusztáv waggongyári igazgatóval.

A következő kocsiiban jött Wappel Victorné urnő, Wappel Viktornak, a dalkör elnökének neje Ramor Lajossal a waggongyár vezérigazgatójával.

Aztán hozták egy kocsin a gyönyörű új zászlót, a mely akkor még be volt téve a takarójába.

Utána haladt a waggongyári magyar dalkör Wappel Viktor elnökkel, a Szárnyas-kerek dalkör új zászlójával, a mezőhegyesi dalárda szép fehér zászlójával s a pinczér-egylet, szintén zászló alatt, továbbá a waggongyár tisztviselői és csaknem összes alkalmazottai, végül pedig a közönségnek véget érni nem akaró sora.

A menet fél 10-kor ért a templomba, a mely már előzőleg zsufolásig megtelt. Itt Csák Czirjék dr. tartományi rendfőnök misét szolgáltatott, utána pedig gyönyörű alkalmi beszéd kíséretében felszentelte a zászlót, melynek nyelvébe még a templomban szöveget ütött Ó Felsége a király, a pápa és a katolikus egyház Desseffy Sándor csanádi püspök nevében. Itt ütött be a rendfőnök a saját és Kristofcsák esperes nevében irt a megaranyozott, koronával díszített szegeket.

A szegbeverés.

A templomból a menet a fent leírt sorrendben visszatért a ligetbe, hol a szegek beverése megtörtént.

A ligetet már akkor óriási közönség lepte el, a mely érdeklődéssel nézte a délutáni nép-ünnepélyre készülő pavilonokat.

A vendéglő előtti emelvényen, a mely nemzetiszin szövegekkel és zöld galyakkal volt dekorálva, helyezték el a már felszentelt zászlót és megkezdődött az ünnepélyes szegbeverés.

Az első, kiválóan díszes szeget Ramor La-

josné urnő zászlóanya verte be. Utána következett Ramor Lajos vezérigazgató, ki a saját, Weitzer János, valamint a Weitzer-féle waggongyár nevében vert be szegeket. Wappel Viktor, az ünneplő dalkör elnöke, a dalkör megbízásából, majd Joób Gusztáv irodafőnök Vásárhelyi Béla főrendiházi tag és a maga nevében ütötte le a kalapácsot. Ezután Wappel Viktor József főherceg és Fábrián László főispán, majd Velcsov Géza fogalmazó Salacz Gyula polgármester, utána Masztig Emil Sarlot Domokos főkapitány, Green Nándor alkapitány és Angel István dr. rendőrfogalmazó szegeit verték be. Kristyóry János a kereskedelmi és iparkamara, Kiss Ferencz az ipartestület, a gyulai iparos ifjak önképző köre és Nikolits Péter ipartestületi elnök megbízásából tettek eleget a szögbeverési funkciónak.

Sugár József az Aradi nyomda részvénytársaság, Joób Béla az aradi dalegylet, Tones Ferencz az aradi első takarékpénztár és Ottenberg Tivadar vezérigazgató szejét, Hönich Márkus a kereskedők köre, Reich Jakab a Széchenyi gőzmalom, Magyary Ferencz a polgári lövészegylet, Weisz Lajos az aradi vízvezeték és Hajk Rezső vezérigazgató, Szabó Béla pedig Barkó Ferencz szejét verték be.

Ezután következett Rosenberg Sándor dr. főrabbi, Bing Vilmos, Abrai Lajos, majd a mezőhegyesi, a szegedi dalárdák és az egyesületek s magánosok végtelen sora.

Egy óra volt már mikor az utolsó szeget bevették a zászló rudjába.

Az ebéd.

Délben az ünnepi alkalomból banket volt a városligeti vendéglőben, melynek terraszatát és a szabad ég alatti helyiségét hosszu asztalokkal rakták teli. Az asztalok körül a waggongyár vezetősége, tisztikara, egyéb közönség, a dalkörök tagjai és a gyár más munkásai ültek. A főasztalnál foglaltak helyet:

Ramor Lajosné zászlóanya, Ramor Lajos, Joób Gusztáv, Kamler Imre, Wappel Viktor a magyar dalkör elnöke, Wappel Victorné, Remenyik László, Kvitschala Henrik és neje, Kvitschala Karolin, Edvillés László, Kiss Ferencz, Deutsch Bernát, Schreyer Harry, Szilágyi Gyula, Rozsa Géza, Scherhag Ernő, Tiszi Lajos, Keppich Zsigmond, Klapok Alajos, Révész Béla, Thumó Lajos és neje, Baja András, Weinberger Ferencz, Sarga Károly, Holtzer József, Alacs József, Horvát Károly, Szabó Béla, Repin N. és neje, Szeghó Sándor, Holtzer Miksa, Kormos Sándor, Faragó Rezső, Radó Izsó, Losonczy Zoltán, Münz Ferencz, Wild Géza, Schiessel Lajos, Bayer György, Nagy Antal, Zacharias Gyula, Gruber Imre, Schwarz József, Solmann Márton, Osztermann Géza, Wittmann N., Pfaffinger József, Galyassy Gyula, Csizowszki Vilmos, Birs János, Raskai Miska.

A felköszöntők sorát Joób Gusztáv irodafőnök kezdte meg, ki meleg hangu tószájában a királyt éltette. Ezután Wappel Viktor mondott szellemes felköszöntőt Ramor Lajosné zászlóanyára.

Joób Gusztáv emelkedett újból szólásra és engedelmet kért, hogy német nyelven beszélhessen azokhoz, kik a magyart még nem értik. Szép szavakban méltatta a nap jelentőségét. Éltette a zászlóanyát, annak férjét Ramor Lajos igazgatót s a gyár alapítóját, Weitzer Jánost.

Edvillés László kereskedelmi kamarai titkár mondott ezután nagy tetszéssel fogadott meleghangu áldomást. Az ipar fejlődését vázolván, kifejtette, miképen helyeződött át az ipar súlypontja a mesteremberek műhelyeiből a hatalmas gyártelepekre s miképen jutott egy új elem: az ipari munkások eleme ahhoz a jelentőséghez, a melylyel ma bír. Sajnos — mondá — a nagy átalakulás maga után vonta azt is, hogy a gőz és elektromosság hatalma lerombolván az országokat és nemzeteket elválasztó sörömpöket, a munkások egy része is a nemzetköziség szerepében kezdett tetszelegni. Ezzel a

rateurnek, én nem állhatok jót semmiért. Holnap talán már késő.

Este még egyszer eljött az öreg orvos, ámbár nem küldték érte kocsi.

— Sürgönyözött méltóságod?

— A grófné nem is akarja, — felelt a gróf.

Az öreg orvos kezeit fördelte:

— Nem tudok én másképp segíteni, nem tudok.

Meg akarta próbálni, hátha ő beszélne a grófnéval? De a gróf lebeszélte:

— Ne szóljon, ne rémitse el még jobban. Ma már ugyanis késő. Holnap sürgönyözzök.

A grófné nagy fájdalom és nagy félelem közt töltötte az éjt. Reggel felé azonban mint-ha csillapultak voltak fájdalmai, nagy bágyadság vett rajta erőt.

De nem mert elaludni attól való féltében, hogy férje talán azalatt igazán végrehajtatja, a mivel fenyegeti. Levágatja a karját Lázás remegés tartotta ébren, noha alig bírta nyitva tartani szempilláit.

Mikor az öreg házi orvos ezen a napon eljött, szörnyen megrémült, annyira kimerültnek találta a beteget s az úszkösödés tovább terjedt a karról most már a törzsre.

— Félek, méltóságos uram, hogy már minden késő, mondta a grófnak.

Estére megérkezett Budapestről a híres műtő. Az is azt mondta:

— Már minden késő.

Reggel felé már annyira rosszul volt a grófné, hogy az orvos figyelmeztette a gróft: talán jó lenne elhivatni a papot, a méltóságos grófné nagyon ájtatos asszony volt mindig, bizonyosan fölvenni óhajtaná az utolsó szentiséget.

A gróf akkor mindenkit elküldött a beteg szobájából s oda hajolt az ágyhoz:

— Most már csak néhány órára terjed az életed. Az orvos azt mondja, hogy az estét nem éred meg. Szeretnél meggyónni és kibékülni isteneddel?

— Igen, — nyögött a beteg. — Kérek, hívasd el a papot.

— Nem hívatom el, — felelt a férj zordonam, — halj meg bűneidben, penitencia nélkül, fölödozás nélkül. Menj az örök kárhozzatra, azt akarom.

Iszonyu rémülettel tapadtak a grófné szeméi férjére. Teljes erejét megfeszítve fölemelkedett az ágyból, aztán hörögve visszaesett. A félelem elszibbasztotta egész testét.

Gyönyörű tavaszi nap sütött odakint. Itt bent a vén kastély homályos szobájában borzasztó kísértetek emelkedtek föl a babonás grófné szeméi előtt. Az ördögök lesekednek reá minden szögletből s várják, hogy lelkét az örök kárhozzatra vigyék.

Mikor egy óra múlva kinyitotta a gróf az ajtót s beeresztette az ápolókat, a grófné már mozdulatlanul feküdt, iszonyu rémület kifejezésével halott arcán.

káros irányzattal való szakítást jelent az aradi waggongyár munkásainak az a tömörülése, mely a magyar dalkör ma felavatott zászlaja köré sorakoztatja őket. Erre a dalkörre emel poharat, kívánva, hogy az mindig élesztője, kiegészítője legyen az aradi gyári munkások hazafias, magyar érzületének s a munkások e magyar érzülete áthassa mindig a gyár tulajdonosait és vezetőit is, hogy magyar földön magyar gyártelep magyar munkásai vigyék előre a hazai ipar ügyét. (Hosszas éljenzés.)

Révész Béla sikerült felköszöntőjében a magyar dalról szolt s élteti Wappel Viktort, ki annak egyik buzgó harciosa. Deutsch Bernát a nemzeti szövetség aradi fiókja nevében üdvözlő a munka embereit. Joób Gusztáv Thumó Lajos művezetőt, a dalkör elnökét élteti nagy éljenzés között, Tiszi Lajos pedig a munkásokat köszönti fel. Wappl Viktor a kosorus leányokát és a kis „angyalkákat“ élteti, Holtzer Miksa pedig Szilágyi Gyula karnagyot.

A felköszöntők közben a waggongyári és a vendég dalárda több szép dalt adott elő.

Népünnepély és táncz.

Az ebéd elmúltával az amugy is zajos liget még jobban benépesedett. A középső térséget, az utakat valóságga ellepte a közönség. Legnagyobb volt a tolongás a látványos bódék és egyéb nézni valók körül. A több helyen felállított sátrak megnyiták, a pavillonban a waggongyári zenekar, a vendéglő előtt pedig Albert Péter bandája játszott.

A mezőn mászó-pózna, karika-dobó hely és hasonlók képezvén a gyermekek multságát, míg máshol tréfás automata, régiség múzeum és efélék állottak. Különösen érdekes volt a mozgó fényképek sátra, melynek leleményes tervezője Rózsa Géza waggongyári tisztviselő. A főmultság a népünnepélyekről elmaradhatlan konfetti dobálás volt.

Estére kelve remek tüztjáték következett, majd pedig népmultság a vendéglő nagytermében. Itt az összes kosorusleányok és nagyszámu hölgyközönség vett részt.

SZINHÁZ ÉS IRODALOM.

* A nyári színház megnyitását erősen dolgoznak az iparosok, a színészek és a direkczió. Még csak egy rövid hét választ el a megnyitás ünnepélyétől és bizony még nagyon sok dolog vár befejezésre. A színház belseje nagybárra elkészült; a mai napon a festők végezték be munkájukat és a nézőtér, mely hatalmas és impozáns, most már teljes látképét nyújtja. A földszinten 814 ülőhely, 500 személyre állóhely, az erkélyen és karzatokon körülbelül 600 személyre van ülőhely, eszerint a szinkörben 2000 ember fér el és az építés dicséretére szolgál, hogy minden helyen kitűnően lehet látni a szinpadra. A villanyos világítás felszerelése már holnap lesz befejezve. A világítás pazar lesz, úgy, hogy e tekintetben szinkörünk bármely világvárosi szinkörrel fog vetekedni. Ugyancsak elkészült már a vízvezeték is, amelynek a látványos daraboknál nagy szerep jut.

Ma délután megérkezett a diszes függöny; melyet Spanraft, a kir. opera díszletfestője készítet el. Meglepetés számba mennek a gyönyörű díszletek, melyek arányánál fogva is impozánsak.

A szintársulat már szombaton a szinkörben fogja tartani a próbákat; a társulat minden egyes tagja nagy ambícióval készül az előadandó darabokra. Az ünnepi prologon Vészi József még serényen dolgozik. A nemes író kitűnő költői vénája biztosítja a prolognak kiváló sikerét.

A színészek szabadság ideje a mai napon

lejárt és most már abban a ritka látványban részesülhetünk, hogy a nyár kezdetén a bohém társaság együtt van minálunk, elkészülve mindenképp arra, hogy a nyáron át kellemes szórakozást szerezzenek a közönségnek.

* Magda. Az utóbbi időben a magyar könyvpiacra kevés olyan irodalmi mű jelent meg, mely az olvasó érdeklődését annyira lekötne, mint Raimund Goló Magda című regényének első kötete. A második és befejező kötet, mely érdekesség dolgában semmiképpen sem állt mögötte az elsőnek, most jelent meg a Légrády testvérek kiadásában levő Legjobb könyvek között. Az igen élvezetes és becses olvasmánynak e második kötete éppen úgy, mint az első, díszes vászonba kötve egy koronaért kapható a Légrády testvérek könyvkiadó hivatalában. (Bpest, Váci-körút 78.) valamint minden más könyvtárban is.

* A burok szabadságharcza cím alatt rendkívül érdekes kis könyv jelent meg a Pannonia kiadásában (Budapest, VII., Akácfa-utca 22.) Tamássy Béla tollából. E könyv tulajdonképpen a burok történelmi fejlődését adja vonzó modorban. Ez most ugyszólván a legaktualisabb olvasmány. A könyv maga megérdemli mindazon szimpátiákat, melyek most az egész világból a burok felé fordulnak. Ara mindössze 60 fillér.

József főherczeg a Polyklinikán.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, május 24.

A budapesti polyklinikai egyesületnek ünnepe volt ma. Évi közgyűlését tartotta, s erre szokásához híven eljött József főherczeg is, az egyesület védnöke, s magával hozta feleségét, Klotild főherczegasszonyt is. A főherczegi pár megjelenése odavonzotta a politikai és társadalmi élet notabilitásait is a hársfa-utcai épületbe.

A közgyűlés délelőti 11 órakor kezdődött. Pontban tizenegy órakor rohogott a kórház elé a főherczegi fogat. Szapáry István gróf, a polyklinikai egyesület elnöke fogadta a magas vendégeket üdvözlő beszéddel.

— Nagyon szívesen jöttünk, — válaszolta József főherczeg.

A közgyűlési teremben lelkes éljenzés fogadta a főherczegi párt. Szapáry István gróf nyitotta meg a közgyűlést, üdvözlővén a főherczegi védőket és a megjelent összes tagokat.

Felolvasták az egyesület évi működéséről szóló jelentést, a melyet Erős Gyula dr. igazgató szerkesztett. A napirend szabályszerű tárgyalása és a választások megejtése után Szapáry István gróf újból köszönetet mondott József főherczegnek és nejeének megjelenésükért, s ezzel berekesztette a közgyűlést.

Rövid ideig beszélgetett ezután József főherczeg a jelen volt notabilitásokkal: Széll Kálmán miniszterelnökkel, Wlassics Gyula kultuszminiszterrel és Perczel Dezső házelnökkel. Ez alatt Klotild főherczegasszony özvegy Csekonic Jánosné grófnéval, Károlyi Istvánné grófnéval és Dániel Ernőné bárónéval beszélgetett.

Pár percnyi társalgás után az ujonan berendezett kórház megtekintésére indultak. Erős dr. igazgató volt a kalauz. A női kórteremben Klotild főherczegasszony minden betegnek megkérdezte a nevét, betegségét, dicsérte a berendezés szépségét és a nehezebb betegeket meleg szavakkal vigasztalta.

A férfi betegeknel egy kis olasz fiu, a ki mellhártyagyuladással feküdt, kezét nyújtotta a főherczegasszony felé. A főherczegnő egy csomag finom cukorkát adott a gyereknek s beszélgetett vele. E közben egy másik gyerek odafutott hozzá, s elfogta a kezét és megcsókolta.

A kórterem után megtekintették azt a két szomszédos telket, a melyet az intézet

ujabban vásárolt, majd a kísérleti terem felmentek. Itt Erős dr. elmondta, hogy baczillu sokat is tenyésztene. Erre a főherczegasszony ijedten lépett vissza:

— Ide be nem megyek. A baczillusoktól félek.

Azután az irodába mentek. ott József főherczeg is, Klotild főherczegnő is beirták nevüket a vendégkönyvbe. Majd a konyhát nézték meg. Ennek gazdag és tiszta berendezése meglepte a főherczegi párt. Egy husételt meg is kóstolt Klotild főherczegnő, sőt férjét is megkínálta belőle, annyira jónak találta.

Itt azután vége is szakadt a látogatásnak, s miután legnagyobb meglegedésüket ismételtén kifejezték, a főherczegek a miniszterekkel együtt távoztak.

Választási mozgalmak az izraelita hitközségben.

Arad, május 24.

Az aradi izraelita hitközségben e hó 27-én lesz az elnökség és képviselőtestület választása, melyen a hitközség tagjai újabb három évre választják meg a hitközség vezető embereit, kik a jövőben hivatva lesznek e testület belügyeit tovább vezetni.

Mint minden évben, úgy ez idén is nagyobb mozgalom előzi meg a szavazattal bíró tagok eme ténykedését, mert a hitközség tagjai nagy sulyt helyeznek arra, hogy kikkel képviseltessék magukat a plénumban a következő ciklusban.

Ez a mozgalom ma vette kezdetét azzal az értekezlettel, melyet huszonkilencz tag — a hitközség vezéremberei közül — hívott egybe az ipartestület nagytermébe.

Pontban 11 órakor nyitotta meg Ottenberg Tivadar, az aradi első takarékpénztár vezérigazgatója az értekezletet, üdvözlővén a megjelenteket, indítványozta, hogy az értekezlet elnökül Weisz Sándort és a jegyzőkönyv vezetésére pedig Steinitzer Pál drt válaszzák meg.

Az értekezlet egyhangulag elfogadta ez indítványt mire, Weisz Sándor elnök emelkedett fel és hosszabb beszédben fejtegette az okot és a célt, mely a huszonkilencz hitközségi tagot a mai értekezlet összehívására ösztönözte.

Az aradi izraelita hitközség — mondotta az elnök — egy nagy és fontos momentum előtt áll, amennyiben pár nap múlva alkalmas lesz vezető embereit megválasztani. A hitközség tagjai mindenkoron tapintattal és bölcs belátással választotta meg eddig is mindig vezetőit, akiknek kezeibe letették a jogot, de a kötelességet is, hogy önfeláldozó munkálkodásukkal a hitközséget és azoknak intézményeit virágoztassák és fellendítsék. Meggyőződése az elnöknek, hogy most is, a küszöbön álló választás alatt, ismét érvényre fog jutni az előbb hangoztatott elv és most is meg fogják találni azokat az embereket, akik méltóak e tisztségek viselésére és akiknek eddigi működésük garanciát képez a jövőre.

Az elnökségre vonatkozólag állapotunk meg ma, ezen az értekezleten, míg a képviselőtestületbe választandó huszonkilencz tag jelölését bizzuk egy szűkebb körű bizottságra.

Az elnök e szavai után Steinhardt Mór dr. emelkedett fel, aki azt indítványozza, hogy mondja ki az értekezlet, hogy a jelenlegi elnökséget újból megválasztják és ezen határozatot méltó formák keretében nyujtsa át nekik. Hosszasabban foglalkozik a jelenlegi elnökség érdemeivel és munkálkodásával, hivatkozik a most közkezen forgó jelentéssel, melyből eklatánsul tűnik ki az elnökség munkássága és végül kéri indítványának elfogadását.

Az értekezlet egyhangulag fogadta el az indítványt.

Erre Pless Hermann emelkedett fel, aki hosszabb beszédben, ugymond, a közhangulatot óhajta festeni.

A jelenlegi képviselő-testület egy ballépést követett el — mondja a szónak — amennyiben a kétszázéves autonómiát kiadta kezéből. Mi bizalmat szavazunk a mostani elnökségnek és hozzájárulunk, azon indítványhoz, hogy ők újból megválasszassanak. Csak azt az egyet követeljük meg tőlük, hogy az adóbehajtás közigazgatási uton való eszközését szüntessék meg. Ebben az egy pontban a közhangulat a jelenlegi elnökség ellen van, mert ez a rendszer türethetetlen és nem méltó hozzánk. Az a hitközség, mely tagjainak áldozatkészsége folytán 70000 forintokat fordíthat jótékonycélokra, az a hitközség ezen tagokat ne sarcolja meg ily módon. Indítványozza tehát, hogy a most megválasztandó képviselőket utasítsák arra, hogy az első ülésen e sérelmet orvosolja és állítsa vissza a régi rendszert.

Steinhardt Mór dr. reflektál hosszabban ezután Pless szavaira, kijelentve, hogy az értekezlet összehívói nem kitközségi belügyek megvitatását tüzték ki napirendre, hanem csakis a választások előmunkálatait. Így tehát csakis a választásról lehet szó. Amennyiben azonban sérelmük van a tagoknak, keressenek formát arra, hogy azt az elnökség előtt kifejezzék. Különbö is kijelenti, hogy nem lehet szó az autonómia megcsorbításáról; az adóknak a közadók módjára való behajtása csak próbaképen egy esztendőre létesített, szegedi példára, ahol Rósa Izsó elnök indítványára hozták ezt meg. Deczemberben jár le a határidő, akkorára terjeszszék be gravamenjeiket az elnökséghez.

Pless Hermann hozzászólása után elnök kimondja a határozatot, hogy az aradi izraelita hitközség elnöki tisztjére Deutsch Bernátot, alelnöki tisztségre pedig Kohn S. N.-it jelöli egyhangulag az értekezlet.

A szűkebb bizottságba, mely a képviselők jelölésére lett kiküldve, megválasztottak: Ottenberg Tivadar, Holländer Ignác, Steinhardt Mór dr., Lusztig Adolf, Weisz Dávid, Böhm Adolf, Wallfisch Armin, Ausch Mór, Weinberger János és Steinitzer Pál dr.

Az értekezleten jelen voltak; Lustig Adolf, Ottenberg Tivadar, Preisach Vilmos, Pless Herman, Austerweil Zsigmond, Böhm Adolf, Deutsch Mór, Funkelstein József, Glück Károly, Hegyi Albert, Holländer Ignác, Jellinek József, Marek Samu, Steinhardt Mór dr., Steinitzer Pál dr., Weisz Dávid, Weisz Sándor, Moskovitz Zsigmond, Spielmann Ignác, Ausch Mór, Klein Ignác, Schik Dávid, Weinberger János és Wallfisch Armin.

A kiküldött szűkebb bizottság ma délután öt órakor tartotta meg értekezletét, melyen a huszonkilenc képviselőt jelölték. A jelölést megállapodásukhoz hiven ma még titokban tartják és csak szombaton hozzák nyilvánosságra.

Hirsch báróné hagyatéka.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, május 24.

Az elmúlt évben hunyta le szemeit Pereuthban a jótékonyágáról híres Hirsch báró felesége, Hirsch Klára báróné. A temetés után felbontották a báróné végrendeletét, melyből kitűnt, hogy jótékony férje szelleméhez hiven kétszázezer frankot hagyományozott különböző jótékony intézeteknek.

Miután az elhunyt hagyatékának majd egy negyedét a francia és osztrák államok végrendeleti adó címén lefoglalták és ezt az összeget már folyosították, a bécsi községtanács a főpolgármester előterjesztésére a ha-

gyatékat kiosztása felett úgy határozott, hogy azt különböző jótékonyági intézetek között megfelelő módon osztják ki.

Ezenkívül a Bloch Gusztáv dr. által képviselt örökösök azon kérelmét is figyelembe vették, hogy az izraelita jótékonyági egyesületeket, melyekről az elhunyt életében is gondoskodott, arányosan részesítetik a hagyatékából.

A bécsi községtanács a következően osztotta szét a hagyatékot:

Szegény gyermekeket támogató központi egyesület 20,000 kor. „Szt. Fülöp Neri“ egyesület 7000 korona, Szt.-Vinczenz-egyesület 5000 korona, Beteg gyermekek aziluma 5000 kor., Bécsi jótékony nőegyesület 4000 kor., Mater admirabilis-egyesület és lipótvárosi betegháznak egyenkint 3000 kor., Maria Erzsébet-egyesület, Katolikus munkások egyete Alsergrundban, katolikus tanoncokat nevelő egyesület, börtönből kiszabadultakat és családjaikat támogató egyesület és hajléktalanok menhelyének külön-külön 2000 korona.

Sz. Antonius azilumnak, Szt. Franciscus Regis egyesületnek, a bécsi nők otthonának, vakokat segélyező egyesületnek, vagyontalan süketnéma gyermekeket támogató egyesületnek Bécsben, Árvák azilumának Breitenseeben, Ottakringi katolikus munkások egyesületének egyenkint 1000 koronát, katolikus tanítónők otthonának, kék kereszt, özvegyek és árvákat gyámolító egyesületnek, a cs. és kir. aktív szolgáltnak Bécsben, a bécsi városi szolgáltnak egyesületének, Vakokat segélyező egyesületnek, Hetzingben, ottakringi gyermekmenhelynek egyenkint 500 koronát, katolikus tanítónők és nevelőnők egyesületének 300 kor. Matildotthonnak, árva gyermekek azilumának, Szt. Anna gyermekóvó-egyesületnek, egyenkint 200 kor.

Azonkívül az örökösök határozott kérelmére a következő izraelita jótékony intézeteket részesítették nagyobb adományokban:

Izraelita vakok intézetének és lipótvárosi leánygyámolító egyesületnek egyenkint 10,000 koronát, a bécsi izr. hitközség kebelében alakult árva gyermekeket gyámolító egyesületnek és szegényháznak egyenkint 3000 koronát, belvárosi izr. nőegyesületnek, izr. gyermeksegélyező egyesületnek, izr. süketnéma egyesületének, egyenkint 2000 kor., Jótékony egyesület 1000 kor. és Ferencz József ambulatóriumnak 500 koronát.

MULATSÁGOK.

Vigalmi naptár:

Május 26. Az aradi kir. főgymnasium ifjuságának majálisa délelőtt a csálai erdőben, délután a városligetben.

Junius 3. Az aradi polgári jótékony nőegyesület nyári ünnepélye (Városliget.) — A pécskai kereskedő ifjuság népnünepélye (Hajlás erdő.)

Junius 17. Az aradi tanítók népnünepélye (Városliget.)

Julius 1. A Meteor kerékpárklub népnünepélye (Városliget.)

(=) A nőegyesület népnünepélye. A polgári nőegyesület népnünepélyének férfi rendező bizottsága holnap, pénteken délután 6 órakor ülést tart a Millennium sörccsarnok külön termében.

(=) Társas vacsora a munkás nyugdíj javára. A magyarországi munkások rokkant és nyugdíjgyelete az aradi fiók külön alap javára folyó hó 23-án jól sikerült társas vacsorát rendezett. Itt jelen voltak Wirnhardt Tivadar elnök, Borhegyi Károly alelnök, az egyesület számos tagja, továbbá a következő hölgyek:

Krausz Anna, Borhegyi Károlyné, Borszéki Ferenczné, Várfalvi Antalné, Bartus Andrásné, Wirnhardt Tivadarné, özv. Palenyik Józsefné, Geró Adolfné, Georgiádes Józsefné, Király Károlyné, Stumper Ferenczné, Lancsarics Józsefné, Czelóth Vinczéné, Janiga Andrásné, Tódoreszku Mihályné, Madár Gézané, Vig Istvánné, László Béláné, Markovits Dénesné, Valentini Józsefné, Svészner-család, Vilkács Vinczéné, Ulman Józsefné.

A trónörökös házassága.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, május 24.

Ferencz Ferdinánd főhercegnek Chotek Zsófia grófnővel való házasságáról a napokban hivatalos helyről czáfolatot adtak ki. Budapesten időző osztrák politikusok körében elterjedt hírek szerint a házasság minden czáfolat ellenére is meg lesz jövő hó második felében.

Ugyanerről értesül egyidejűleg két berlini lap, a Localanzeiger és a Berliner Tagblatt. Az első bécsi, a második budapesti jól értesült helyről vette információit s egyértelműleg konstatálják, hogy a házasságot legközelebb megkötik, még pedig teljes ünnepélyességgel, rangszerűen. A kötéshez a király beleegyezését már régebben megadta, sőt most már nem sok idő telik abba sem, hogy hivatalosan is közzéteszik a trónörökös házasságát.

A Berliner Localanzeiger a következőket írja: Ausztriából érkező legújabb hírek szerint Ferencz József király beleegyezett abba, hogy Ferencz Ferdinánd trónörökös nőül vegye Chotek Zsófia grófnőt. A házasság nem lesz morgantikus, hanem a völegény rangjának megfelelő ünnepélyes szertartással fogják megkötni Bécsben. A menyasszony a főhercegnő feleség címet fogja kapni. Az azonban kérdéses, hogy megkapja-e evvel a főhercegnőt megillető császári és királyi fenség címet. És kérdés, hogyan fogják udvari rangban elhelyezni a prezumpatív trónörökös feleségét; vajjon eléje kerül-e rangban Mária Jozefa főhercegeasszonynak, Ottó főherceg feleségének, aki szász királyi hercegnő és kérdéses az is, mi lesz a trónutódlással, ha a kötendő házasságból gyermekek származnak.

A bécsi udvar intézményeiben több rendbeli érdekes változás létesült Ferencz Ferdinánd és Ottó főhercegek állását illetőleg. Rudolf főhercegnek 1889 január 30-án történt halála óta először Károly Lajos főherceg volt a kiszemelt utód, ennek 1895 május 15-én bekövetkezett halála után Ferencz Ferdinánd lett volna a jog szerinti várományos, de betegségét, a melyben szenvedett, akkoriban olyan súlyosnak tartották, hogy alig vették számításba mint a trón örökösét. Külön udvartartást kapott ugyan, főudvarmestert rendeltek mellé, de míg ő a klimatikus gyógyhelyeket járta, az alatt a bécsi császári palotában Ottó főhercegnek rendeztek be rezidenciát, s neki adtak olyan hatáskört, a mely a jövő uralkodóját készítse elő. Ottó főherceg vett részt a kormányzás ügyeiben.

Két év előtt változás állott be. Ferencz Ferdinánd főherceg teljesen egészséges lett és most már szó sem lehetett arról, hogy nem ő lesz az utód. Berendezték neki és udvarának a bécsi Bel Vedere palotát, a melyben Rudolf főherceg rezidenciáját akarták felállítani és részt adták neki az uralkodás legbensőbb teendőiben. A király mellé a hadsereg főparancsnokságába hívták be, s mint hivatott trónörököszt installálták rang és állás dolgában.

Arról, hogy Chotek Zsófia grófnő akár a házasság előtt, akár a házasságkötés után egyenrangúnak tekintessék, az udvar házi szabályai és a szokások értelmében szó sem lehet. A Chotek grófok ugyan igen régi nemesi család, de nem tartoznak azok közé, a kik egyenrangúak a német-

birodalom úgy nevezett mediatisált hercegeivel. Épen ezért rendkívüli nagy esemény a trónörökös házassága, a mely az udvar sok százados hagyományain nem csekély részt üt, bármily óvatossággal illeszszék is be az új eseményt a régi szilárd hagyományok közé.

A *Berliner Tagblatt* Budapestről vett értesülései a következők:

Ferencz Ferdinánd főherczeg házasságának kérdése végleges megoldáshoz jutott. Az utóbbi napokban több rendbeli konferencia folyt le, a melyekben nem csak a házasságkötés formaságairól, hanem a nyilvánosság tételéről is szó volt.

A főherczeg sohasem gondolt arra, hogy titkos házasságot kössön és elkerülje nagybátyjának, a királynak, mint családfőnek a beleegyezését. Ez nem egyezett volna meg a főherczeg lojalitásával, nyíltságával és tiszta, szilárd akaratával.

Őt évnél több ideje már, hogy *Ferencz Ferdinánd* megismerkedett *Chotek* grófnővel s kezdettől fogva élt benne a változtathatatlan elhatározás, hogy az lesz az ő élettársa, még pedig a legtisztéletremélőbb módon, mint osztályostársa az ő rangjának és hivatásának.

Ferencz József király a házasságba immár beleegyezett és a közelebbi részleteket is tisztába hozták. Az, hogy *Ferencz Ferdinánd* mindenkor a törvényes és hivatott trónutód, sohasem volt kétséges és soha nem volt szó arról, hogy nem egyenrangú házasság esetére az utódlási jogról lemondjon. De tisztában volt a főherczeg elejétől fogva azzal is, hogy a *Chotek Zsófia* grófnővel kötendő házasságból születendő gyermekek trónutódlási joggal birni nem fognak.

A magyar közjogi törvények ugyan nem ismerik a nem egyenrangú házasság fogalmát s ezek szerint a ki a királynak felesége, a királyné bárki lett legyen is születésekor, de a házi szabályok rendelkeznek a rangegyenlőtlen házasságról.

Arról van azonban most szó, hogy a menyasszonynak magasabb rangot, czímet és udvari állást biztosítsanak most és születendő gyermekei ugyanezt a rangot viseljék. Minderről rövid idő alatt fognak intézkedni, azután a házasságot teljes ünnepélyességgel megkötik.

Polémia — sürgönyileg.

(Prevost D'Annunzio ellen.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, május 24.

Pár évvel ezelőtt történt, hogy Budapesten egy regény jelent meg *Zigány* Árpád tollából *Turris Eburnea* címmel, melyben a könyv szerzője egy budapesti asszonyt szerepeltet, mint a regényes elbeszélés hősnőjét.

A poëtika licenzia olyatén felhasználását, amint azt a szerző tette, akkoriban nagyon megtámadták és a közvélemény elítélőleg nyilatkozott a szerzőről, aki ily módon akart bosszút állani egykori szerelmesén.

Hasonló eset történt most Olaszországban, ahol *D'Annunzio* ismert olasz író *Fuoco* című regényében *Duse* Eleonorát szerepelteti, a világhírű színésznőt.

A könyv — eltérőleg *Zigány* regényétől — nagy irodalmi sikert aratott, de amellől a *Turris Eburnea*-hoz hasonló elbírálásban részesült. Elsőnek *Prevost* Marczel szólalt fel a *Figaróban*, elítélve az olasz költőt.

D'Annunzio erre a cikkekre a következő sürgönyt intézte a *Figaróhoz*:

„Olasz lapokból értesülök arról, hogy a *Figaró* Prevost tollából egy cikket közöl, melyben *Fuoco* című regényemről elítélően nyilatkozik.

Ugy látszik, hogy a *Demi-Vierges* szerzője támogatja azt a szomorú hadjáratot, melyet pár nap óta ellenem vezetnek.

Nem tartozom azok közé, akiket ilyesmi megijeszthetne, vagy bátortalanra tenné; sohasem fog engem senki sem megakadályozni abban, hogy az általam kijelölt uton haladjak.

De korántsem hittem volna, hogy lovas megbotránkozásnak ténye alatt határozott rosszakarattal mocskolják be a legszentebb barátságot, melyre oly büszke voltam mindig.

Fuoco című regényem nincs összefüggésben a napi tényekkel, mint sok francia regénynek. *Fuoco*-ban és abban a két regényben, mely követni fogja, a küzdést és a vasakat eredményét akartam dicsőíteni.

Sürgönyben doktrínákat nem fejtegethetek. Ma csak sajnálatomnak kell kifejezést adnom afelett, hogy egy műnek tartalmát oly igazságtalanul és szerzőjét oly galádul támadják meg.

Van Párisban egy barátom, aki bizonyosságot tehet arról, hogy én — még alig három nap előtt — *Prevost*-ról úgy nyilatkoztam, hogy ő, tudom, hogy meg fog védelmezni. Oh szent naivitás!

Prevost a következő kommentárt fűzi e sürgönyhöz:

— Ha *D'Annunzio* várt volna addig, míg cikkemet nemcsak az olasz lapok nyomán, hanem szórul-szóra a *Figaró*-ban olvashatta volna, úgy nyilatkozna, hogy én az ő művét nem olvastam. Egy sort sem vonok vissza abból, amit megírtam. De bármily elhatározás is kél majd *D'Annunzio*-ban, csak örvendhetek annak, hogy őt megszólaltatva, nyilatkozatával bámulóit és a nagy művésznőt megnyugtattam.

HIREK.

— A király a közigazgatás reformjáról. Ő Felsege a legutóbb tartott általános kihallgatás alkalmával fogadta *Prepeliczay* Ödön temesmegyei központi járási főszolgabíró, ki megköszönte a *Ferencz József*-renddel történt kitiűntetését. Ő Felsege a többek közt kérdezte *Prepeliczay* főszolgabíró, hogy sok-e a munka a közigazgatási hatóságoknál? *Prepeliczay* azt válaszolta, hogy a közigazgatási tisztviselők túl vannak halmozva teendővel és alig várják a közigazgatás államosítását melytől a viszonyok javulását remélik. A király erreörömet fejezte ki a felett, hogy maguk a közigazgatási tisztviselők óhajtják az államosítást, mely az ő legmagasabb kívánsága is.

— A delegációból. A magyar delegáció zárszámadási albizottsága ma ülést tartott, melyen *Mohai* Sándor terjesztette elő a múlt évi zárszámadást. Ez 1.011.981 frt 47 $\frac{1}{2}$ kr. kedvezőtlen bruttó eredménnyel végződött, ami részben az előirányzott kiadások emelkedéséből és a bevételek kisebb voltából eredt. Tudomásul vették.

— *Pless Mór* megszökött. Az a hír terjedt el ma reggel Aradon, hogy *Pless Mór*, a Polgári Takarékpénztár volt vezérigazgatója, ki ez idő szerint a *Budapest Székesfővárosi Takarékpénztár* élén áll, megszökött Budapestről és elment Amerikába. A megszökés hírére a nagyváradi főügyésznek azon határozatával hozták kapcsolatba, melylyel a bűnvádi nyomozatot az Aradi Polgári Takarékpénztár manipulációi miatt

Pless Mór ellenében elrendelte. A hír oly határozott formában tartotta magát, hogy táviratilag megkértük budapesti tudósítónkat, tudakolja meg, mi igaz a szökés históriájából és hogy egyáltalán igaz-e az? Tudósítónk este telefonon adta meg a választ, a mely így hangzik:

— Ma délben felkerestem a Budapest Székesfővárosi Takarékpénztár hivatalos helyiségét a Király-utca és a Károly-körút sarkán lévő *Urczy*-féle házban. Csak egy hivatalnokot találtam ott, a ki azt mondotta, hogy a vezérigazgató ur, *Pless Mór*, délelőtt fenn volt, hivatalos ügyeit végezte, aztán hazament. Este felé lakására mentem. A szobaleányt találtam ott, kitől megtudtam, hogy *Pless* késő délutánig otthon volt, azután pedig rokonai társaságában kiment sétálni az *Andrássy*-utra.

Ezek szerint tehát csak vakhir volt az, hogy *Pless* megszökött.

— *Beteg püspök*. Szombathelyről táviratozza tudósítónk, hogy *Hidassy* Kornél püspök súlyosan megbetegedett s napok óta az ágyat nyomja. Az agg egyházfő influenzában szenved s környezete veszedelemtől félti, mert láza folyton növekszik s ma már túlhaladta a 38 fokot, közérzete is igen gyenge, úgy, hogy táviratilag meghívták hozzá *Ángyán* Béla dr. egyetemi tanárt, a ki *Medivreczky* Kálmán dr. megyei főorvossal együtt megvizsgálta a beteget s gyógykezelését vezeti. A püspököt megyeszerte rendkívül szeretik, s így betegsége lefolyását általános részvét kíséri figyelemmel.

— *Párisi kiállítási zsűri*. A kereskedelemügyi m. kir. miniszter kinevezte sz. 1900. évi párisi nemzetközi kiállítás bíráló bizottságának tagjaivá: báró *Bohus* László főrendiházi tagot, *Brázay* Kálmán országgyűlési képviselőt, *Földi* János erdőtanácsost, *Lőw* Károly posztógyárost, *Reitlinger* B. mérnök és társulati igazgatót és *Singer* Siegfried mérnököt.

— *Mangra helynöksége*. Egy román lap a hirt közölte, hogy a felebbezők, kik nem akarnak belenyugodni, hogy *Mangra* Vazul legyen a nagyváradi püspöki helynök, bizonyos feltételek mellett hajlandók vissza vonni a felebbezésüket. Ezzel szemben a *N-d.* illetékes helyről értesül, hogy a román lap hire valótlan, mert a felebbezést nem vonják vissza, s azt az októberi konzisztórium fogja tárgyalni. Valószínű, hogy *Mangra* Vazul addig, míg a felebbezés sorsa eldől, nem is foglalja el állását Nagyváradon.

— *A prágai herczeg-érsek kitiűntetése*. A hivatalos lap mai száma közli, hogy a király báró *Skrbensky* Leo prágai herczeg-érseknek a titkos tanácsosi méltóságot adományozta.

— *A kisjenői sikkasztó*. *Kis* Ármiról, a kisjenői takarékpénztár egykori sikkasztó igazgatójáról, kinek Amerikából irt érdekes levelét mai számában hozta az *Aradi Közlöny*, sokat beszélgettek ma a városban. Több rejtélyes dolgot elevenitettek fel róla. Így, többek között, sok ember előtt gyanus az ő ügyvédi diplomája is. Erthetetlen ugyanis, hogy *Kis* több évig volt szatócs és regálebérlő Szentleányfalván és Simándon, majd izraelita elemi iskolai tanító s egyszerre ügyvéd lett.

— *Az ünnepelt vezérkar*. A csász. és kir. vezérkar, mint tudósítónk jelenti, Horvátországban, Daruváron és Belovárott szokatlan ünnepeltetésnek képezte tárgyát. Daruváron szombaton este kivilágították az egész várost és a polgárok *Tüköry* dón kastélya elé vonultak, hol *Beck* Frigyes báró tábornagy, vezérkari főnök lakott és ott szerenádokat adott. *Dobronics* polgármester beszédet intézett a tábornagyhoz, mire *Beck* báró a kastély erkélyéről német nyelven válaszolt a beszédre, kijelentve, hogy illetékes helyen tudomásul fogja hozni, mily hű alattvalói ő Felsegének a horvátok, akik őt és a vezérkart ily szép fogadtatásban részesítették. Belovárra vasárnap délután érkezett a vezérkar.

de ezt megelőzte Beck báró tábornagy érkezése, aki az előkészített fogadtatását meggyújtotta. A város határán diadalivet állítottak föl, ezen át vonult be a vezérkar. Az összes házakat föllobogózták. Beck báró *Kukuljevics* Milután dr. főispánnal szállt meg és ott fogadta a küldöttek tiszteletét. A tisztikar, a róm. kath. papság, gör. kel. és izraelita lelkesítés járult a tábornagy elé. Ma este fátyászenét rendeztek a vezérkar tiszteletére. A Drojnicze zenekar éneke és a tamburás zenekar játéka élénkítette a fátyásmenetet, mely után nagy tűzijátékot rendeztek. Holnap reggel Zág-ráiban befejezi a vezérkar útját.

— **A szatmári ítélet.** Szatmárott tudvalevőleg kötél általi halálra ítélte a törvényszék *Papp Bélát*, a földesurat s tartalékos huszárhadnagyot, meg *Zsoldics Mihályt*, a subás juhászembert, miután tizenkét független esküdt-polgár kimondotta az egyikre, hogy gyilkosságra bujtatott fel, a másikra pedig, hogy ezt a gyilkosságot végrehajtotta. *Papp Béla*, a ki megdöbbenő hidegvérrel ölette meg tulajdon öcsését, mint tudjuk, a halálos ítéletet is nyugodtan fogadta. Gőgösségében, mely bűnre vitte, elszánt daczossággal vérezte körül magát s így várja a gyalázatos halált, melybe önként menekülni akkor, mikor még csak a gyanu merült fel ellene, nem volt bátorsága. Bűntársai, a juhász, kegyelemért esdekelt a halállal sújtó törvényurakhoz. A védők pedig megtették szomorú kötelességüket, kegyelmet kértek ők is védettjeik számára s egyben semmiségi panaszt jegyeztettek be. Ez ellen az ítélet ellen *nincs több appelláta*. A kuria a semmiségi panasz alapján ugyan felül fogja vizsgálni az ítéletet, de megsemmisíteni, avagy megváltoztatni csakis alaki okok, avagy az anyagi igazság sarkelveibe ütköző okok miatt semmisítheti vagy változtathatja meg. Az egyetlen halvány reménysugár tehát csak a trón lépcsőjéről szűrődhetik feléjük. Csupán a királyi szó adhatja meg a halálra kárhoztatott bűnösöknek azt a kegyelmet, melyet ők egy szépjövőjük gyermekijával szemben nem ismertek.

— **A varrónő gyilkosa.** Tegnap részletesen megemlékeztünk arról a Bécsben történt gyilkosságról, melynek áldozata *Giesgott Emilia* varrónő. Mint nekünk táviratozzák, a gyilkos, ki tegnap makacsul hallgatott, bevallotta nevét. *Radetzky* Lajosnak hívják, 29 éves könyvnyomdász és a gyilkosságot azért követte el, hogy a varrónő összekuporgatott pénzét elvegye. Azzal az ürügygel ment be a leányhoz, hogy szobát akar bérelni. A két élő, kifent kést, melylyel a varrónőt meggyilkolta, sógorának műhelyéből vette magához. Tegnaptól egészen ma reggelig zavart elméjének tetette magát, de ma végre is megtört és mindent bevallott.

— **Altiszti előléptetések a Mávnál.** A magyar kir. államvasutaknál most történtek az altiszti előléptetések és kinevezések. Az előléptetett altisztek száma szokatlanul nagy és a kinevezettek között több aradi vasuti altiszt is van.

— **Japán hercegek Bécsben.** Ma érkeztek meg Bécsbe Velenczéből jövet *Kotohito* és *Iwakura* japáni hercegek. Kísératükben voltak *Tomasada Iwakura* főmarschall, *Mutzní* szertartásmester és *Oshima* alezredes. A pályaudvaron a hercegeket *Makino* japán nagykövet és *Fudjy* katonai attaché fogadta. A hercegek az *Imperial* szállóban szálltak meg. Holnap este indulnak a ritka vendégek Konstantinápolyba. Junius első felében ismét Bécsbe érkeznek, amikor is hivatalosan fogadják.

— **A szultán meghívta magához Vámbéryt.** Konstantinápolyból távirat érkezett *Vámbéry* Arminhoz, a budapesti egyetem tanárához, a ki Európa szerte a legkisebb orientalista, s e mellett a török szultánnak kedvelt embere. A táviratot a szultán kabinetirodája küldte *Vámbéry*hez, s a szultán nevében arra kérte, hogy

jöjjön Konstantinápolyba. A távirat folytán a tudós tanár legközelebb utnak indul a magas portához.

— **Ongyilkos gimnázista.** A szászvárosi városi lövöldében, mint tudósítók jelenti, ma *Lányi* orvos József nevű harmadik gimnázista fia öngyilkosságot követett el. A fiu, ki osztályt ismételt, újra rossz bizonyítványtól félt s e miatt *szíven lötte magát*.

— **Keresztelés a kigyósi kastélyban.** Mint már említettük, *Wenckheim* Dénes gróf nejének, *Rika* grófnőnek fia született. Az újszülött megkeresztelése a napokban ment végbe a kigyósi kastélyban. A keresztelést *Gróh* Ferencz gyulai prépost-plébános végezte a kastély kápolnájában. Az újszülött a kereszttségben *Lajos*, *Mária*, *Rudolf*, *József*, *Keresztély*, *Frigyes* és *Dénes* neveket kapta. Keresztszülők voltak: gróf *Wenckheim* József és *Krisztina*. Délben a nagyszülők *Wenckheim* Frigyes gróf és neje fényes keresztelői lakomát adtak, melyen számos pohárköszöntőben kívántak sok jót az újszülöttnak, a szülőknek és nagyszülőknek.

— **Elpusztult vetések.** A szomszéd Biharvármegyében ez idén sok az isteni csapása. Nemcsak a vezér áradása tett óriási károkat, hanem a zsendülő vetéseket, gazdák reményességét megrontotta a kegyetlen időjárás, május kegyetlen szeszélye, sőt a hesszeni légy is mutatkozik már egyéb kártévő férgekkel együtt. Nagyon szomorú hiradást küld ma a vetések pusztulásáról *bihar-udvari* tudósítók. Azt írja, hogy vidékükön igen sokat szenvedett az őszi vetés az időjárás zordonsága, a váratlan fagyok miatt. A rozs és az árpa némely helyütt egész száz holdas táblákon kiveszett, sőt a bihar-udvari határral szomszédos püspökségi bérleten, valamint a volt *Móricz-féle* tagon *négy-ötszáz holdas rozstáblák pusztultak el* a fagy következtében. A hosszuháti gazdaságban pedig *ezer holdas táblán* rengeteg buzavetés, kender és répa lett semmivé. A reményekben oly szomoruan csalódott bérlők most szerte a községekben hivatalosan hirdetik, hogy akinek feles tengeri földre van szüksége: menjen, szántson, vessen, még magot is kap, ha kér. A bérlők egy része már az *aratási szerződést is felbontotta*, mert sajnos, nem maradt mit learatni, s így a szegény munkásnép a nyári kereset reményétől meg van fosztva. Udvariban sok olyan gazda van, aki háromszor is bevetette a földjét, még se lesz egy maroknyi termése. A rétes helyeken, meg a gyepföldeken a *féreg* okoz nagy károkat, amely kihányja a magot, amint kél. A buza a fekete földben még meglehetősen áll, ámbár fölöttébb ritkás és gyomos, a gazdákat pedig nagy félelemmel tölti el, hogy a határrész szerepi utjárásánál a *hesszeni légy* pusztítását észlelték. A gazdák egyébként is csalódtak. Azt hitték, hogy a mult havi hideg után jótékony hatása lesz a májusi melegnek a rosszul telet vetésre: de sajnos, éppen ellenkezően történt.

— **A makói volt polnármeister ügyében** újabb fordulat állott be. Amint pár nap előtt megírtuk, *Csanádmegye* fegyelmi választmánya *Széll* György volt makói polgármestert hivatalvesztésre ítélte. Most, mint makói tudósítók írja, a fegyelmi választmány a polgármesterrel szemben *kimondta az anyagi felelősséget* is. Mint tudva van, felfüggesztése után *Széll* György lemondott volt állásáról. A lemondást a város képviselőtestülete nem fogadta el, mivel a közigazgatási bizottság nem mondotta ki a polgármesterrel szemben az anyagi felelősséget. Időközben *Széll* György is visszavonta lemondását és kérte a fegyelmi vizsgálatot, mit a belügyminiszter a képviselőt főlebbezésének tekintet-bevételével el is rendelt. A polgármester így hívta ki a rendkívül súlyos ítéletet.

— **Ellopott haj.** Különös eset történt tegnap fényes nappal Bécsben. *Janiseriewier* cs. és kir. kapitány tiz éves leánya, *Karola*, gyanúlanul haladt hazafelé az iskolából, midőn egyszerre mellette termett egy férfi nagy ollóval a kezében és mielőtt még megakadályozhatták volna, levágta töviből a leány gyönyörű haját. A különös tolvaj elmenekült. Vajjon nem — *borbély* volt ez a különös tolvaj?

— **Vádak egy községi jegyző ellen.** Súlyos vádakkal illetik *K.-Apati* biharmegyei község polgárai *Tokay* Elek községi jegyzőt. A vádakat 16 pontba foglalva sürgős elintézés céljából tegnap terjesztették fel a belügyminiszterhez. Ez ügyben a folyó hó 12-ikén *Ertsey* Dezső főszolgabíró által a helyszínen fogatosított vizsgálat alkalmával tanukihallgatások történtek és mivel ennek daczára a felfüggesztés el nem rendeltetett, a k.-apáti-i lakosság most sérelmének orvoslásáért egyenesen a belügyminiszterhez fordul. A belügyminiszterhez fölterjesztett kérelmében *K.-Apati* lakosai többek között következő vádakat emelik *Tokay* Ejek jegyző ellen:

Panaszolt jegyző hivatali állásából kifolyólag megkárosította a közbirtokosságot; a községi vagyont képező legelő egy részét tiltakozásuk daczára elbirtokolta. Birkanyájaival a községi legelőket jogtalanul legeltette s meggátolta, hogy ellene ez ügyből kifolyólag a mezőrendőri kihágás a községi bíróság által fogatosítottassék. Vádolja e feljelentés *Tokay* jegyzőt azzal, hogy hivatalos hatalmát felhasználva, a szegénysorsú népnek éveken át *drága pénzért doghust méretett*; az államkincstárt minden évben megkárosította, a mennyiben barátait és cselédeit nem vonta adó alá, mint anyakönyvezető a felektől 1—1 korona díjat szedett és nem fizetés esetén zálogba katonakönyvet vett, továbbá házasságkötésekért a menyasszonytól egy himzett selyemkendőt, egy kulacs bort és egy kalácsot követelt.

— **Napfogyatkozás.** E hó 28-án tökéletes napfogyatkozás lesz, mely Spanyolországban, és Bécsben is látható lesz. Bécsben délután 4 óra 12 perczkor kezdődik és 6 óra 8 perczkor ér véget.

— **Csolnokon Budapestről Temesvárra.** *Bodrossy* Lajos és *Virág* Ferencz temesvári illetőségű egyetemi hallgatók szép és merész utra vállalkoztak. Budapestről csolnokon akarnak hazamenni Temesvárra. Tegnap reggel 6 órakor indultak el csolnokon Budapestről és remélik, hogy két hét alatt az *Al-Dunára* érnek és onnan a *Begán* felcsolnákázhatnak Temesvárra. A csolnak, melyen utra keltek, vitorlás és négy evezőre van készítve.

— **Nagyvárad kölcsöne.** Megírtuk, hogy Nagyvárad város 2.600.000 korona kölcsön felvételét határozta el. Nagyvárad lapok jelentése szerint e határozat óta annyi kedvező ajánlatot kapott a város, hogy valószínűleg az első határozattól eltekintve, sokkal nagyobb, esetleg nyolcz millió koronás kölcsönt fognak felvenni, hogy abból az összes tervezett közmunkákat végrehajthassák.

— **Novelli képviselőjelölt.** Rómából teleggrafálják, hogy *Fermo* olasz város választói *Novellit* óhajtkák felléptetni a közel jövőben tartandó képviselőválasztáson.

— **Verekedés Gypasszony miatt.** Véres verekedésnek volt színhelye ma egyik kávéház, a párisi *Quartier Latin*ban. *Tourtal* énekes szatirikus dalt énekelt *Gyp* asszonyról, mire több fiatalember tiltakozott a kuplé előadása ellen. Felugrottak a szinpadra és poharakat, üvegeket hajigáltak az énekes fejébe. A civakodás vége általános verekedés lett melynek — hogy stilszerűleg fejezzük ki magunkat — „az elősiető rendőrség vetett véget.”

— **Üvönői kinevezés.** A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter *Niegreisz* Eszter oklevelés kisedővönőt a *borosjenői* állami kisedővönőházhoz kisedővönővé kinevezte.

— **A holdkörös vendég.** Tegnap este tiz óra felé dr. *Reiner* Mór szegedi ügyvéd csendesen beszelgetett a feleségével, mikor az előszoba ajtaja halkán, óvatosan megnyílt s osonó léptek zaja hallatszott. Pár pillanat multán minden elcsendesedett. Az ügyvéd rosszat gyanítva, az előszobába sietett,

ahol egy ajtó mögött, árnyékba lapulva, egy sötét alakot pillantott meg.

Az ügyvéd rákiáltott:

— Mit akar?

Kisvártatva megmozdult a rejtőző s dörmögve szólt:

— Most érkeztem a vasuton, adjanak vacsorát, éhes vagyok.

Ezeket mondva, fenyegetőleg közelített az ügyvéd felé, aki méltatlankodva kiáltotta:

— Micsoda dolog ez? Hát maga így jön vacsorát kérni? No várjon csak gazficzkó, majd adok mindjárt vacsorát.

Ezzel feléje sietett, hogy megragadja, az izmos, szőke fiatalember azonban denevérmódra kitarva karjait, bagolyhuhogáshoz hasonló hangot hallatott, azzal rémes imbolygással, mazurkázva kifutott az előszobából s végig a udvaron az utcára menekült.

Az ügyvéd utána sietett, s látta, hogy a különös vendég az átelleni csapszékbe ugrott te. Mindjárt a rendőrségre küldött, ahonnan legények jöttek elő, a kik a fiatalembert elfogták s bekisérték.

A rendőrségen kitűnt, hogy az éjszakai látogatót *Lustig* Lajosnak hívják, korábban tanuló volt később pedig diáknak, de idegbaja miatt fölmondta neki.

A rendőrségnek már többször volt baja *Lustig*-gal, aki erősen kifejlődött holdkórosságban szenved s szomnambulisztikus állapotában már egy különös éjszakai kalandot művelt. Februárban lovasrendőrök az utcán tartóztatták föl, a hol a hideg tél dacára fehér alsóruhában, meztelán ógyelgett. Nemrégiben pedig éj idején a városháza emeleti folyosóin fogták meg, ahol szintén hiányos öltözetben kódorgott, mint monda, barátját meglátogatandó. A rendőrségen ma reggelig őrizet alatt tartották a holdkóros embert, majd délben *Koczor* János h. főkapitányhoz vitték, aki kihágásért megbüntette és a bácsmegyei Barackára hazaküldte.

— **Gyilkosság játék közben.** A bácsmegyei Csonopolya községben borzalmas szerencsétlenség történt a tegnapi nap folyamán. *Hiprich* János 3 éves, *Varga* Antal öt éves és *Teknyős* István 9 éves fiuk az udvaron játszadoztak egymással. A kis *Hiprich* fiu később beleunt a játékba és betért a szobába. Rövid idő múlva újból visszatért onnan, kezében hozva atyjának golyóra töltött revolverét. Letért az udvarba és ott ujjongva mutogatta azt játszótársainak.

— Puska. Az ágyon volt.

A kilencz éves *Teknyős* István kezébe vette a revolvert. Nézegette jobbról-balról s aztán reáfojta *Varga* Antalra. Célba vette azt a fegyverrel és pajkosan figyelmeztette:

— Vigyázz Tóni, mert lelőlek!

Alig mondotta ki e szavakat, meghuzta a fegyver ravaszát, mire az elsült és *halálra sebezte az öt éves kis fiút*. A golyó az arcába fúródott a gyermeknek. A véres tragédiát azonnal bejelentették a zombori kir. ügyészségnek.

— **Affér a pokol-nóta miatt.** Érdekes összeütközésről beszélnek most Kassán. Az eset hőse több gazdasági tanintézeti hallgató, kik egy vendéglőben elénekelték a „*Nincs menyország, se' pokol* . . .” kezdetű közismert nótát. Ebben nincs semmi különös. Csak hogy ugyanakkor jelen volt a vendéglőben néhány pap, a kik ott kedélyesen söröztek s a kik módfelett megütköztek a fiatalság célzás számba vehető dalán. A *Felsővidék* szerkesztője, a ki maga is katolikus pap, ezért az ártatlan dalért csunyán meghurcolta ujságjában a kassai diákokat. Elmondott róluk a világon mindent, csak jót nem. Ma az érdekelt gazdaszöndvédek közül kettő nyilatkozatot tesz közzé, melyben többek közt ezeket mondják:

Alulírottak felkerestük *Schleiminger* Jenő urat, a „*Felsővidék*” felelős szerkesztőjét s az ifjuság nevében kértük a napihir helyreigazítását a valóságnak megfelelően.

Kijelentettük, hogy azon néhány hallgató, ki Bankó vendéglőjét felkereste, hogy ott szabadabban

mulathasson, széles jókedvében a sok nóta közül a „*Nincs menyország, sem pokol*” címűt is énekelte anélkül, hogy ezzel bárkit is sérteni akart volna. De ha az ott söröző tisztelendő urak sértésnek vették, a megtörténtek felett *sajnálkoznak*.

A hallgatóknak eme általunk tett kijelentését a „*Felsővidék*” legközelebbi számában közzétenni kértük. A felelős szerkesztő, *Schleiminger* Jenő ezt *megtagadta*.

Az ügyet így részünkről befejezettnek tekintjük, mert olyan ember, ki a reverenda oltalma alatt sérteget, egy pap, ki tudja, hogy azért lovagias elégtételt nem adhat, egy olyan felelős szerkesztő, ki egy, lapjában megjelent s állítólag megtörtént dolog felett a sajnálkozás kifejezésének közlését, melőzi, nincs jogosítva a tisztességet, a műveltséget kvalifikálni.

— **Gyilkos örült.** Zürichből jelentik, hogy *Oberfrick* községben, egy hirtelenül megőrült ember szülőit, nővérét, egy tizenegy éves leányt és egyik szomszédját lelőtte. Az örültet be szállították az elmeógyógyintézetbe, ahol csak nagy nehezen sikerült a kényszerzubbonyt rá adni.

— **T. üzletfeleink szives tudomására** hozzuk, hogy *Révész* Nándor könyv- és papirkereskedő urat (Szabadság-tér 20. szám. Telefon 265 sz.) képviselőséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

Ferencz Ferdinánd vadászaton.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Zimony, május 23.

Ferencz Ferdinánd főherczeg folyó hó 18-ikán az éjjeli gyorsvonattal érkezett Zimonyba. A vasuti állomás előjárósága a szalonkocsit, melyben a trónörökös utazott, letolatta a magyar folyam és tengerhajózási társaság hajózási állomásához, ahol *Ferencz Ferdinánd* a külön e célra kirendelt magyar hajón, a „*Tisza Kálmán*”-on, mindjárt tovább utazott a Száván fölfelé.

A főherczeg hajója most nem *Kupinovon*, az eddig rendszeren felkeresett vadász-területen állott meg, hanem *Plandiste* község alatt. A hajó kapitánya *Busché* báró. A főherczeg számára az erdőben sátrat emeltek, ebben tölti el a vadászaton kívül idejét.

Az eddig elejtett sok szárnyas között kiválik *három hatalmas sas*, melyek kitömetnek és a főherczeg nagy gyűjteményének egyik legszebb példányait fogják képezni. Őt azonban inkább a ritka vízi szárnyasok vonzották ide le a Száva szögébe, ahol a legritkább géme, kócsagok és a legexotikusabb vízi madarak szoktak tanyázni, olyan szárnyasok, melyeknek egyes tollaiért 3—5 forintot fizetnek.

A főherczeggel nincs kíséret, egyedül vadásza, *Hodek* van vele, ki már előre lejött, hogy a vadászathoz szükséges intézkedéseket megtegyje. Sőt maga a zimonyi rendőrfőnök, *Dobosevics*, ki eddig *Ferencz Ferdinánd* kíséretéhez csatlakozott, a főherczeg kívánatára távol maradt.

Ellenben kihivatta a zimonyi esperes-plébánost, *Stracz* lelkészt a főherczeg, hogy ott misét szolgáltatson. A lelkész három miséjén, melyek *Kupinován*, *Grabovcen* és az erdészeti sátorban tartattak, résztvett a főherczeg, ami eléggé jellemző buzgó vallásosságára.

A visszautazás, mely ugyanazon az uton fog vegbemenni, mint az odautazás, ma vagy holnap fog megtörténni.

Ferencz Ferdinánd felkereste azon emlékoszlopot, melyet a boldogult *Rudolf* trónörökös emlékére emeltek, aki szintén gyakran vadászott e vidéken.

SPORT.

Magyar atléták győzelme Bécsben.

— Távirati értesülés. —

Minden sportembert önérettel, jóleső zéssel tölt el az a hír, melyet távirat utján kaptunk Bécsből. Az osztrák fővárosban nagyszabású atlétikai mérkőzés volt ma, mely a magyar atléták a bécsieket alaposan legyőzték: *kilencz verseny közül ötben arattak győzelmet*.

A mérkőzés, melyet a bécsi atletikai sportklub rendezett, a *Praterben* folyt le.

Az első számban a futásban *Schubert* budapesti lett a győztes.

A diszkosz dobásban *Fekete* a második díjat vitte el Budapestről.

A rud magas ugrásnál *Kauffer* budapesti tanár győzött.

Legszebb diadalt aratta *Speidl* Zoltán, a ki az osztrák bajnoki verseny futásban ért be elsőnek.

Sorakozott a győztesekhez *Gönczy* Budapestről, ki a magas ugrásban verte le verseny társait.

A vigasz versenyben is magyar atléta, budapesti *Varga* győzött.

Ezzel végképen megerősítették a magyar atléták azt a jó hírnevet, melyet mindenfelől táplálnak róluk. Nyilvánvaló, hogy most ő vezethetnek a kontinensen s szép kilátással indulnak a párisi olimpiai versenyekre. Itt csupán az amerikai és angol atléták lesznek előttük, míg a németeken és cseheken kívül komoly ellenfelük, a mostani sánczok után, nem akad.

NAPIREND.

Május 25. Péntek. Róm. kath. naptár: Orbán püspök. — Protestáns naptár: Orbán püspök. — Görög-keleti naptár (május 12.): Epifán. — A nap két 3 óra 56 perccel nyugszik 7 óra 25 perccel. — A hold két 1 óra 46 perccel nyugszik 3 óra 52 perccel.

Időjelölés. A központi meteorológiai intézetnek Aradon küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Meleg, nyugaton csapadék, zivatarok.

Szabadságharczi emléktárgyak országos múzeuma (színház-épület, 1-ső emelet) nyitva van mindennap délelőtt 10 óratól délután 6 óráig. Belepti-díj: Hétköznapokon 40 fillér, vasárnap 20 fillér.

Kölcsey-könyvtár. Nyitva van hétfőn délután 4—5 óráig, pénteken délután 4—5 és szombaton délelőtt 11—12 óráig. Helyiség: Erekye-múzeum helyisége melletti ülésterem.

Május 27. A borosjenői takarékpénztár közgyűlése délután 3 órakor. — Galsa hegyközség rendkívüli közgyűlése délután 2 órakor. — A Schreyer-konkordatorium hangversenye este 7 órakor (Városi színház.)

KÖZGAZDASÁG ES KÖZLEKEDES

— **Fizetésektelenségek.** A bécsi Creditoren Verein a következő fizetésektelenségeket jelentette: *Stegbauer* J. keresk. cég *Netolitz* — *Michits* Nándor *Reichenberg*. — *Leskonec* *Engelbert* *Udmat*. — *Neugebauer* *Milán* *Kopricza*. — *Goldmann* *Gyula* *Hermanmestecz*. — *Gartner* *Mária* *Bécs-Ujhely*. — *Klamper* *Sarolta* *Trautenau*. — *Schönwald* *Zsigmond* *Trencsen*. — *Weisz* *Mór* *Zilah*.

IDEGENEK ARADON.

— Május 24. —

Fehér Kereszt szálloda. *Prokop* *Gyula* tisztelet tartó *Kevermes*. — *Zilzer* *Rezsó* utazó *Budapest*. — *Wechsler* *Mór* utazó *Budapest*. — *Weiner* *Gyula* utazó *Budapest*. — *Kugel* *Leó* utazó *Budapest*. — *Klein* *Ignácz* utazó *Budapest*. — *Schwobach* *Zsigmond* birtokos *N.-Boly*. — *Husserl* *Miksa* utazó *Brünn*. — *Papp* *Dezsó* ügyvéd és neje *Szeged*. — *Schwimmer* *Herman* lókereskedő *Temesvár*. — *Kohn* *Gyula* utazó *Budapest*. — *Vardnik* *József* utazó *Laibach*. — *Hihlman* *Ernő* utazó *Linz*. — *Stolz* *Hugó* utazó *Bécs*. — *Kronpach* *János* utazó *Budweis*. — *Kempner* *Miksa* utazó *Bécs*.

Központi szálloda. *Pollák* *Albert* utazó *Bécs*. — *Lukács* *Emil* utazó *Budapest*. — *Grossman* *Ernő* utazó *Neuhotel*. — *Lengyel* *Adám* utazó *Budapest*. — *Adler* *Gyula* utazó *Budapest*. — *Bleyer* *Ferenc* birtokos *Kecksemét*.

= Nyomtatványokban =

ha **izlést** keres és **pontos időben** kíván hozzájutni és főleg súlyt fektet **jutányos árakra**, úgy tegyen megrendelést

az

Aradi nyomda részvénytársaságnál

melynek a szakipar legujabb vívmányai szerint új aranyozó és könyvkötészeti gépekkel berendezett

könyvkötészeti osztálya

könyv- és hangjegyek bekötéseket olcsó árban vállal és különösen disz-munkák elkészítésében remekel.

Pontosság.

Diszkrét izlés.

Tartós munka.

**Mindamellett
olcsó árak!**

Szóval: teljes megelégedés, úgy hogy ismerőseinek is melegen ajánlhatja.

Lucsky

vasas hévfürdő

Liptó megyében.

Szénsavdús 32° C. meleg. 599 m. a tenger színe fölött, fenyves erdőtől körbezárt kárpáti völgyben.

Felülmulhatatlan mindennemű gyengeségnél, sápkóránál, női betegségeknél, idegességnél, hysteriánál, neurastheniánál, tábesnél. — Idény: június 15-étől augusztus 15-ig. — Elő- és utóidény leszállított áron. — Vasuti állomás Liptó-Tepla. 1811

4958—1900. kh.

Hirdetmény.

Ismételten előfordult azon eset, hogy sárkányozó gyermekek gondatlansága folytán a villamvilágítási sodronyok érintkezése következtében az ólombiztosítók kiolvadtak és ez által nemcsak kár okoztatott hanem az utcza világitás is akadályozva lett.

Ennélfogva a magán vagyon valamint a közérdek megvédése szempontjából a sárkányozást betiltom és figyelmeztetem a szülőket és tanoncokat tartó gazdákat, hogy gyermekeiknek illetve tanonczaiknak a sárkányozás meg ne engedjék mivel minden előforduló esetben ha serdületlen követi el a kihágást az 1879. évi XL. t. cz. 27. §-a alapján a szülőt, gyámot vagy gazdát szigorúan felelősségre vonni. Arad, 1900. április hó 21.

Sarlot,
főkapitány.

11930—1900.

Hirdetmény.

Az 1900. évre való érvényesüléssel szerkesztett csatornázási költség kivetési lajstroma szennyvízcsatornázásról szóló 9369/203/1894. az. illetve 25988/1896. számú szabályrendelet 8. szakasza értelmében azzal tétetik ki az adóügyosztály I. számú helyiségében folyó évi május hó 21-én kezdődő 8 napi közszemlére, miszerint ez idő alatt azt az érdekeltek betekinthevén. az úgy a reájuk, mint másokra nem a szabályrendelet 13. szakasza, illetve 16. szakaszának 3. pontja értelmében kivetett csatornázási költség ellen, a közszemlére tétel ideje alatt a városi közigazgatási iktatóba beadandó felebezéssel élhetnek.

Arad, 1900. évi május hó 19.

A városi tanács.

11671—1900. IV. sz.

Hirdetmény.

Miután a közadók kezeléséről szóló 1883. évi XLIV. t. czikk 39. §-a értelmében a f. évi II. adórészlet esedékességének határideje már lejárt, az adózók ezennel hirdetményileg is felhivatnak, hogy a f. évi II. adórészletet most már a késedelmi kamatok és esetleg intési díjjal együtt, nemkülönböztetve netalán régebbi adó, utadó, hadmentességi díj és illeték tartozá-

saikat azonnal fizessék be, mert ellenkező esetben a régebbi közadók tartozásait azonnal, a f. évi II. adórészlet pedig május hóban a késedelmi kamattal együtt végrehajtás útján és a végrehajtási díjak felszámítása mellett fognak behajtani és pedig oly módon, hogy a II. adórészletre nézve május hó 24-től kezdve a zálogolás fog megejtetni, s amennyiben ennek dacára az adóhátralék járulékaival egygyütt a zálogolás foganatosításától számítandó 15 nap alatt nem törlesztetnek, a lefoglalt ingók nyilvános árverésen fognak eladatni.

Aradon, 1900. évi május hó 15-én.
A városi tanács.

Borosznó gyógyítófürdő

Zólyom megyében. Vasut-állomás. Posta és távirtda.

Vadregényes fenyvesek közepette. Tiszta, ózondus levegő. Erdei sétautak. gas forrasu vízvezeték. A glaubersós gyógyítóforrások kitünő hatásuak, heveny idült gyomor- és bélhurut, máj- és hólyagbajoknál.

Hidegvízgyógyító mód, masszáz, villamozás, svéd torna, tej- és savófürdők. Kneip-féle gyógyító mód. Meleg ásványvíz és fenyőfürdők.

Klimatikus gyógyítóhely

Allandó fürdőorvos. Gyógyszertár. Lawn-tenisz, tekepálya, cigányzene.

Lakás: 8—16 korona egy szoba heti bérlete ágyneművel együtt.

Étkezés: leves 20 fillér, főzelék, tészta 50 fill., sülték 80—100 fill. étlap száma.

Bővebbet alulírt tulajdonosnál

Rosenauer Lajos

Besztercebányán.

Csipkefüggöny tisztító gyár.

Alapított 1858 évben.

Müller J. és Fia

mű-selyemfestő és vegytisztító gyára ARADON.

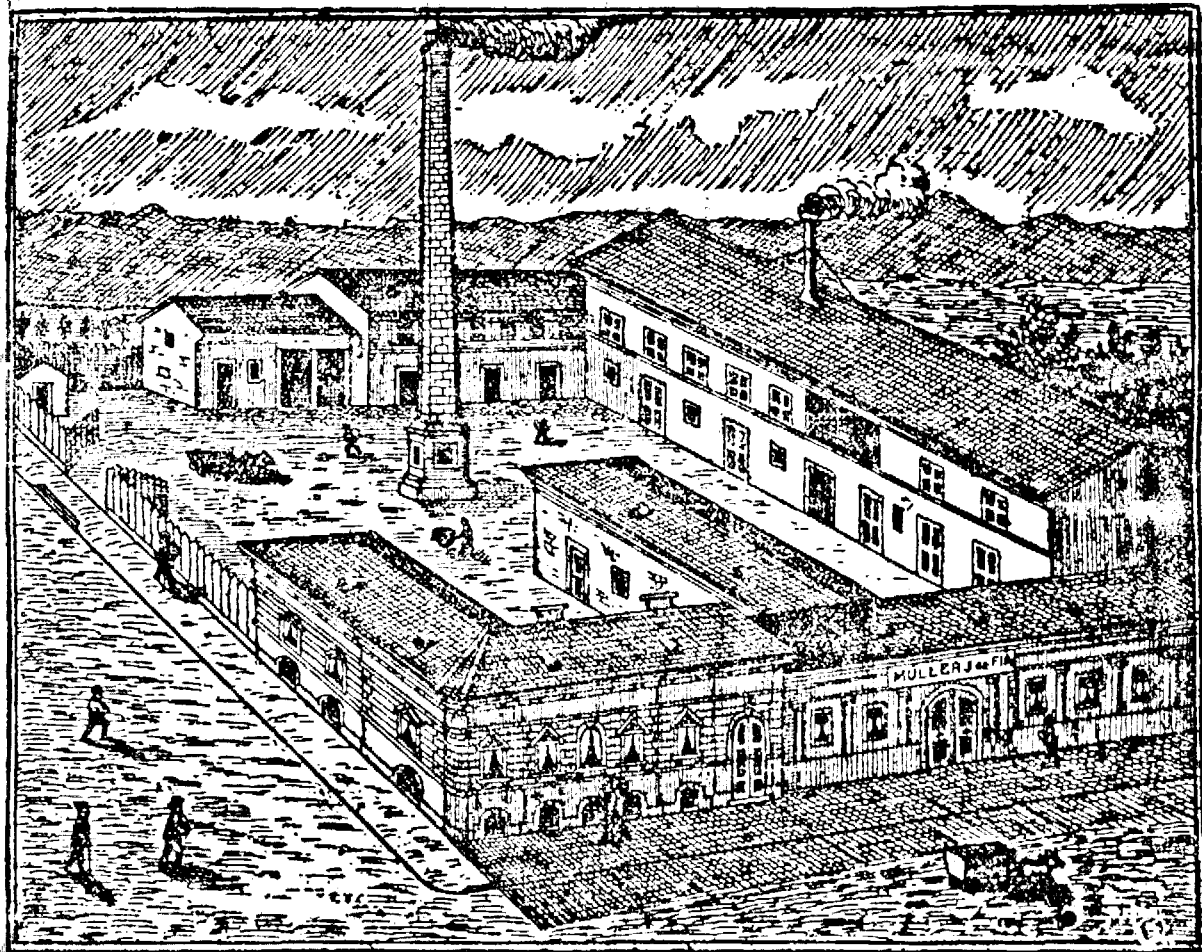
Fő-üzlet: Andrassy-tér 20. Fiók-üzletek: Asztalos Sándor-utca 2—3., Forray-utca 4. sz.

Brassó, Gyulafehérvár, Déva.

Bátrak vagyunk a nagyérdemű közönség szives figyelmét 1858. óta fennálló gőzerőre berendezett

mű-selyemfestő és vegyszeti tisztító intézetünkre

felhívni, melyet a még hiányos gépezetekkel felszerelve, a legmesszebb menő igényeknek is megfelelünk, sa versenyt bármely bel- vagy külföldi hason intézettel úgy elkészítés, mint olcsó ár tekintetében felvesszük.

Az alföld ezen legnagyobb és legjobb hírnévnek örvendő ruhafestő és vegytisztító gyárában mindennemű férfi- és gyermek öltönyök, felöltők, női selyem-, gyapot- és karton-ruhák, himzsek, csipkék, nyakkendők, keztyűk, függönyök, asztal- és ágyterítők, szőnyegek, szallagok, harisnyák stb.

egészben, minden bontás nélkül

vegyileg tisztítatnak és festetnek.

Csipke-függönyök gondosan tisztítatnak és minden divat-szinben festetnek.

A nagyérdemű közönség szives bizalmát mint eddig, továbbra is kéri, kiváló tisztelettel

MÜLLER J. és FIA.

Arjegyzékkel készséggel szolgálunk. Postaküldemény pontosan és gondosan eszközöltet

Ruhafestő gyár.

ruzsba gyógyfürdő

Smegyében, u. posta, távirda,
állomás: **Podolin.**

foszfor- és kénsavas víz ki-
hatásu csusz (reuma), köszvény,
ny. daganatok, gennyedés, gör-
sor, bőrbetegségek, régi sebek,
kolózis, vesebajok, máj- és
szanálnál. Azonkívül a fürdő
meny. pormentes, fenyőillatos le-
ben való tartózkodás, külö-
n. tüdőbetegek, lábbadozók és
gyaralókra kitűnően hat.

nyitás: j. évi május hó 27-én.

gyógykezelésre min-
dél készséggel szolgál fölvilá-
ással

a fürdő kezelősége.

Iglófürdő

natikus gyógyhely, vizgyógyintézet.

nyaraló telep.

Vasúti állomás Igló. (Kassa-Oder-
vasút) Szepesmegyében, 580 méter
magasságban a tenger színe felett,
ny. kiterjedésű fenyvesek közepette,
ny. sétányokkal, Tükör-, kád- és
fürdők. Villanyos masszázs. Kiválóan
ny. gyógyhely idegyengőség. Léggö-
ny. bántalmalban szenvedőknek, üdö-
szére.

Jó konyha, mérsékelt árak, son-
ny. olvasó-terem, Lawn-Tennis.
Fürdőudvar május 15-től szeptember végéig,
és utóidényben tetemes árle-
ny. — Fürdőorvos: Dr. Neubauer La-
ny. — Posta és távirda-állomás helyben. Uta-
ny. Budapest—Kassa—Igló vagy Budapest—
ny. — Igló. Prospektusokkal szolgál

a fürdőigazgatóság Iglófürdő.

Chronométer és mű-órás.

Egry L. és Társa

chronométer és mű-órás. Látszerész (Optiker.)

ARAD, Szabadság-tér 19. szám.

(Rosenblüh H. és Társa divatáru-üzlet mellett.)

Mindennemű órák. — Látszerészeti (opticker) cikkek.

Dusan berendezett

schweiczi zsebóra-raktár

arany, ezüst, ezüst-tula, nickel és aczél
órákban. Különlegességek: chronométer,
chronográf, negyed- és percz-ütő és ébresztő
(vecker) zseborák, hordozható éjjeli-óri el-
lenőr (Wächter) órák.

A legújabb mintázatu fali-, inga- és
álló-órák (egy évben egyszeri felhuzattal),
ugyszintén mindennemű disz, utazó irodai
és ébresztő órák. Valamint torony, kastély
laktanya, gyárak és telepek központi órák-
nak berendezését és azoknak javítását
jótállással eszközöljük. — Tervek és költ-
ségvetések kívánatra bérmentesen.

Nálunk beszerzett, avagy javított
órákért 3 évi jótállással kezesszünk!?!

EGRY L. és TÁRSA.

Orrcsüptetők

arany, ezüst, doublé, aluminium, teknős-
béka, nickel, szarú, kaucsuk foglalat-
tal, valamint a legújabb rendszerű foglalatl-
küli orrcsüptetők. Ugyiszintén szemüvegek,
(pápaszem), monokli, teknősbéka lordnyet-
tek, minden minőségbeni nagy raktár, ba-
rométer, higrométer, ternométer minden
formában és minőségben. Rendkívüli pon-
tosságú orvosi hőmérők fürdőhőmérő, sürü-
ségmérő, tej, ecet, lug, fagyalt és minden
más folyadékok mérője.

Hitelesített szeszmérők, bor, must, pá-
linka-mérők, stb.

Javításokat pontosan eszközölünk, meg-
lepő olcsó árak mellett.

EGRY L. és TÁRSA

chronométer és mű-órás. Látszerész (Optiker.)

Arad, Szabadság-tér 19. szám. — (Rosenblüh H. és társa divatáru-üzlete mellett.)

— Vidéki megrendeléseket postafordultával eszközölünk. —

Látszerész (optikus.)

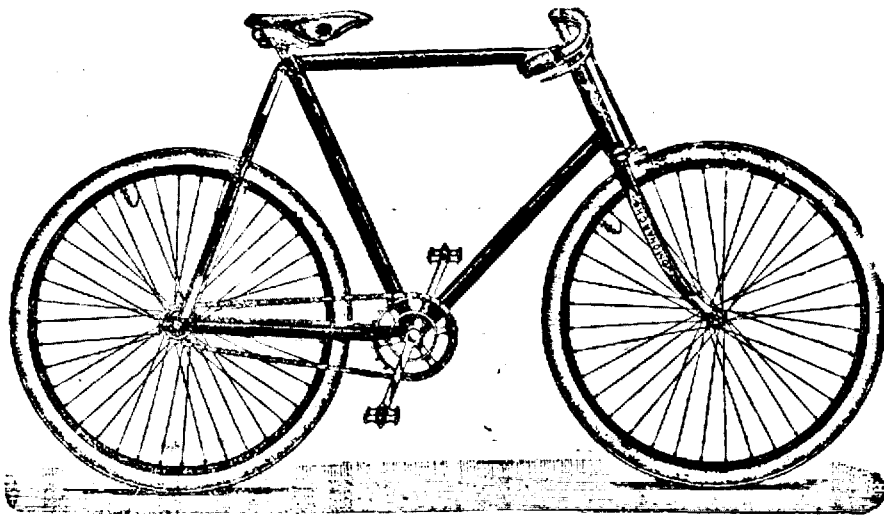
Kedvező fizetési feltételek.

Koch Dániel kerékpár és varrógép raktára

Arad, Deák Ferencz-utcza 42., a Fehér Kereszttel szemben.

Telefon 440. sz.

Kizárólagos raktár
"Graziosa"
"Graziosa Chamless"
"Monarch", valamint
a hírneves "Puch" ke-
repleptároknak.

Telefon 440. sz.

Nagy raktár minden-
nemű varrógépekben.
Villamos csengő, tele-
fon és részjelző beren-
dezést * juttányosan
eszközölöm.

Allandóan raktáron vannak használt kerékpárok 30 frttól feljebb. — Első-
rendű német gyártmányu kerékpárok kitűnő kivitelben 100 forintért. —

Singer-féle varrógépek 30 frtért kaphatók.

Calcium Carbide, kilója 70 kr.

Vidéki megrendelések azonnal a legfontosabban eszközölhetnek.

Nagy, szakszerű javító műhely.

NEUMANN

**férfi-, fiu-
és gyermekruha te**
ARAD,
a „Fehér Kereszt“ szálloda me
Szabott árak!
Mérték szerinti megrende
pontosan eszközöltetn

Orvosi intézet

nyitva reggel 6 órától este 7 óráig (kivéve d. e. 9—11-ig.)

A közönség rendelkezésére a következő gyógyeszközök állanak:

— Villam-fény fürdő: —

1. Rheuma, köszvény, ideggyulladások (ischias), oldal s arcfájdalmak, neuralgia, mell s hashártya izzadmányok, fémmérgezések, (higgyauy, zink, ezüst, ólom).

2. Vértaj (higgyauy s jódkura segítése), elhízottság, zsírosodott szív, fehérs vesegyulladás, cukorbetegség.

3. vérszegénység, idegkimerülés (neurasthenia), idegesség.

4. Régi bőrbajok, scrophula, bőrfarkas (lupus) gyógyítására.

A betegség szerint a fényfürdőt hidegvíz-gyógy mód, massage vagy bepakolás követi. Egyszeri használat **1 frt 25 kr.**, 15 jegy **15 frt.**

Beléző kamarák. (Inhalatió) Gloichenberg, Ems mintára, acut és régi gége, tüdőhurutnál, valamint tüdőtagulatnál, asthmánál. Egyszeri használat **75 kr.**, 15 jegy **9 frt.**

Hidegvíz-gyógy mód. Egyszeri használat **60 kr.**, 15 jegy **7 frt.**

Svéd gymnastica gyöngült izomzatú reconvalescensek erősítésére, szűk mellkasú, valamint szívbeteg gyermekek s felnőttek edzésére s munkaképesség tételére.

Havi díj 10 frttől felfebb az eset minősége szerint.

Minden beteg saját orvosának utasítása, avagy az én tanácsom szerint részesül kezelésben. — Minden ténykedés személyes felügyelem mellett fog történni.

Dr. HECHT A.,

Arad, Templom-utca, Minorita-palota.

Telefon szám 270.

Hidegvízgyógyfürdő

== ARADON, Zrinyi-utca 5. szám. ==

Alapított 1892-ben.

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy kényelmesen berendezett

fürdőm reggeli 5 órától esteli 8 óráig

a n. é. közönség rendelkezésére áll.

A hidegvízgyógy mód minden neme (Kneip féle is) az orvosi rendelet szigorú betartásával nálam eszközölhető.

Havi bérlet 30 jegy 12 frt.

Külön berendezett, kitűnő hatású

orosz-gőzfürdő

egyszeri használat 1 korona.

Ezenkívül **meleg kádfürdőkkel** is rendelkezem.

A n. é. közönség szives támogatását kérve, maradok

kiváló tisztelettel

Posch Károly

STERN

Arad és vidéke legnagyobb kizárólagos

női felöltő

áruháza

Aradon, Andrásy-tér